

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

(„PINCZÉREK LAPJA“)

A hazai szállodások, vendéglősök, kávéosok, pinczerek s kávéházi segédek érdekeit felkaroló szakközlöny.

Az első magyar orsz. pinczemeszterek és pinczemunkások egylete*, a „budapesti kávéházi segédek egylete“, a „Szatmár-Németi pinczer-egylet“ a „Székesfejervár pinczer-egylet“, a „Szombathelyi pinczer betegsegélyző-egylet“, a „Győri pinczer-egylet“, a „Révkonaroni vendéglősök és kávéosok ipartársulata“, az „Arad partársulata“-nak, a „Szabackai pinczer-egylet“-nek, az „Aradi vendéglősök és kávéosok egyesülete“-nek, az „Ujvidéki szállodások, vendéglősök és kávéosok partársulata“-nak, a „Miskolci pinczer-egylet“-nek, a „Kassai vendéglősök, kávéosok, koreszmárosok és pinczerek egylete“-nek, a „Székesfejvári vendéglősök kávéosok és italtermék ipartársulata“-nak, az „Ujpesti szállodások, vendéglősök és koreszmárosok ipartársulata“-nak és az országos pinczer-egyesület budapesti központi mozgalmi bizottságának, A Budapesti főpinczerek óvadék leteti társasága mint szövetkezet, a „Győri vendéglősök, kávéosok, italtermék ipartársulata“-nak a „Temesvári kávéos és vendéglős ipartársulata“-nak

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik havonként kétszer, minden hó 5-én és 20-án.

Előfizetési ár:

Egész évre	12 kor.	Felévre	6 ko ^r
Háromnegyed évre	9 „	Évnegyede	3 „

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

IHÁSZ GYÖRGY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII. kerület, Akácfa-utca 7-ik szám.

Kéziratok és előfizetések ide intézendők.

A fogyasztási adók ellen.

Az országgyűlés, a mely a nemzeti jogokért oly szívós és ádár küzdelmet ví, úgy látszik, a harcznak fordulópontjához ért.

Eddig a politikai, illetőleg felségi jogok terén elérendő követelésekre helyezte a súlyt, ezentúl a gazdasági vívmányok elérésére veti az erejét, legalább újabbán közvetlen célul ezt jelölik a komolyabban gondolkodók.

Igaz, hogy egyik követelmény sem kisebb a másikkal; igaz, hogy a politikai függetlenség föltétele a gazdasági virágzásnak; ámde vajmi kétes, hogy a politikai, az eszményi tartalmu jogok kiküzdhetők-e, ha anyagilag összerokkadtunk.

Ha meggondoljuk, hogy a történelem szerint a hadviseléshez első sorban és mindenképp föltétlen pénz szükség; ha visszaemlékezünk arra, hogy *Széchényi* István reform-törékvéseinek hatalmas rendszerét arra a rendíthetetlen meggyőződésére alapította, hogy a nemzet anyagi megszilárdulásából szinte magától hajt ki politikai függetlenségének megizmosodása, úgy jól meg kell gondolnunk, hogy engedjük-e magunkat tovább súlyedni az anyagi tönk, az önkényes kiéhezettetés lejtőjén?

A kérdés a nemzet életébe vág s jól lehet, eldöntését a törvényhozás lelkiismeretére megnyugvással bizzuk, mégis lehetetlen megállanunk, hogy örömtünket eleve is ne nyilvánítsuk azon, hogy az országgyűlés ellenzékében erős áramlattal tört felszínre az a meggyőződés, hogy küzdelmeink sorrendjében elsőbbséget kell adnunk anyagi jobblétünk feltételeinek.

Örülünk ennek azért; mert a mint ennek férfias nyíltsággal kifejezést adott a függetlenségi párt vezére, *Kossuth* Ferencz, azonképpen a részletezésnél mindjárt oly követelményeket is hangzoztatott, a melyeknek a mi szakmánk föllendülésének közvetlen okozói lennének.

Kossuth határozottan, kitérést meg nem engedőleg vetette föl a kérdést, hogy az új kormány kész-e leszállítani a *bor és a hús fogyasztási adóját a szesz adójának fölemelésével?*

Igen? Nem?

Ime az a nagy követelmény, a melyet mi évtizedek óta ismételnünk nem csupán szakmánk javára, hanem főleg és mindenképp előtt fajunk testi és lelki épsége érdekében.

A nagy szó kimondatott. A követelés többé nem csupán a miénk, nem az agráriusoké, szóval, nem érdekelt csoportok önzőnek bélyegezhető törekvése, hanem nemzeti akarat, a törvényhozás meggyőződéséből fakadt kívántsága.

Ez elől nem lehet kitérni, ezt nem lehet hallatanná tenni; mert az a szó, a mely így mondatik ki, élő szózat, mindig sürgetőbb hangzó; folyton izgatóbb mindaddig, a míg valóra nem válik.

Ez a követelés többé nem halva született gyermek, hanem gyökeret vert csemete, a melynek magját mi vetettük el s a mely immár indáival és kacsáival megragadta, magához fonta azoknak a szívét is, a kik a nemzeti élet orozatán örként és kormányosként állanak.

Üdvözöljük azt a férfit, a ki ajkaira vette a mi óhajátunkat, köszönet azoknak, a kik ezt szívben a jelenre és a jövőre magukénak vallják; mert az így fölkarolt eszme diadala kétségtelen, még akkor is, ha ellene akárhány s bármily hatalmas kormány küzdene is.

Ez a hitünk azonban ne legyen nálunk újabb ok a tespedésre, a bizakodók könnyelműségére, hanem legyünk részen, tette készen s megint, szakadatlanul, egyre hangosabban és sürgetőbb hangoztassuk, hogy a *bor és a hús fogyasztási adója mielőbb szállíttassék le a szeszadó fölemelésével.*

Ettől függ a vendéglősipar szebb jövője s a magyar nép fizikai és erkölcsi megifjodása.

Magyarország földmívelésügye

1897 — 1903. Ez a munka a m. kir. földmívelésügyi miniszter második kiadásában jelent meg. Az első kiadás a pozsonyi kiállítás alkalmából látott napvilágot s ez a második kiadás az azóta lefolyt időszak bővített adataival jelent meg. Mintegy bucsuja ez *Darányi* Ignácznak, a kinél népszerűbb, több s hasznosabb alkotásu kormányférfi *Baross* óta nem ült a miniszteri széken. Mindenki megilletődött, hogy a kormányválság őt is lemondásra kényszerítette. Távozását nemcsak a mezőgazdák fájlalják, de a *vendéglősök is sajnálhatják*; mert ő szívén hozotta a magyar bortermelés ügyét s annyit tett a szőlőmívelés fölvirágoztatására, hogy *működése korszakot jelez hazánk történetében.* Neki köszönhető, hogy a fillokszéra-pusztította 450.000 holdnak több mint egyharmada fel van újitva s hogy bortermelésünk már nemcsak megközelíti, de nemsokára el is hagyja az elmúlt évtizedek bőségét. Erdemei előtt meghajolva, fájó szívvel bucsuzunk tehát a földmívelés miniszterétől, a ki igaz barátja volt a népek, munkás flá a hazának. A működéssel kidomborító könyvet, mint érdemeinek méltó emléket, haladásunk biztató adattárát, ajánljuk a közügyek iránt komolyan érdeklődők figyelmébe.

A pinczer-kérdés.

Az „Országos Iparegyesület“-ben érdekes, a vendéglős-iparra nagy jelentőségű ülése volt november 5-én az *Ipartestületi kézmű- és kisipari szakosztály*-nak *Thék* Endre elnöke alatt.

A megjelentek között voltak: *Glück* Frigyes és *Molnár* Mihály igazgatósági tagok, *Gelléri* MÉR igazgató, dr. *Soltész* Adolftitkár, a fogalmazók, valamennyi ipartestület képviselője. *Némái* Antal és *Kemény* Géza a kávéos-ipartársulat részéről, *Mittrovátz* Adolf a budapesti pinczer-egyesület, *Kóbor* Dezső, *Kalmár* Fábán, *Bartay* József az O. M. P. E. küldetésében. Ipartársulatunk és Országos szövetségünk külön nem képviseltette magát. Igaz, hogy *Glück* Frigyes és *Némái* Antal sikeresen tolmácsolta felfogásunkat és törekvésünket, a miért közzönetet érdemelnek; ámde annak a két szervezetenek nem szabad távolmaradásával tüdőkölnie ott, a hol szakmánk érdekeit forognak kockán.

Ugyanis ezen az ülésen *Gelléri Mór* igazgató jelentést tett az *ipartörvény* reviziójáról s tudatta, hogy a munkálattal megbízott *Szterényi József* miniszteri tanácsos már annyira haladt, hogy a *munkás-védelmi* rész anyagával készen van. A miniszteri tanácsosnak az a célja, hogy az egyes szaktestületek véleményét kikérje s azt tervezetbe foglalja.

Némai Antal köszönetet mond az igazgatónak előterjesztésért.

Ezután a szakosztály áttért a kereskedelmi miniszter egy leiratának tárgyalására, majd *Kovald Péter* és *fia* czégnak azt a kérését vitatta meg, hogy a vegyítiszttal a képesítéshez kötött iparágakhoz csatlakozassék.

Ezután dr. *Soltész Adolf* titkár bemutatta a *Magyar Országos Pinczéregyesület* beadványát, a melyben a *vendéglős-, szállodás- és kávésipari segédszemélyzet alkalmazásának hatósági engedélyhez kötése* tárgyában a belügyi és kereskedelmiügyi miniszter urakhoz intézett fölterjesztésének támogatását kéri. Az előadó a beadvány tartalmának beható ismertetése után kifejti, hogy a kérvényező egyesület beadványa rámutat a *vendéglős-, szállodás és kávésipari hanyatlására*, a minék a beadvány szerint nem az üzleti pangás az oka, mert az üzletek száma nem fogyott, sőt szaporodott.

Az ok sokkal mélyebben keresendő, abban az *erkölcsi hanyatlásban*, a melyben az üzletek *segédszemélyzete szenved*. A beadvány arra a konklúzióra jut, hogy a *pinczér-foglalkozás és a vendéglős-, kávé és szállodásipari* legsúlyosabb bajainak kutterfára az az anomália, hogy míg a munkaadók *ipari foglalkozásu engedélyhez van kötve*, a *pinczéri foglalkozás* semmiféle törvényes feltételekhez nem köttetett. Szerinte a bajok oly mélyen gyökereznek a pinczér-karban, hogy azokat *önerejéből orvosolni képtelen*. Ezért azt kívánja a beadvány, hogy miniszteri rendelet mondja ki azt, hogy a *vendéglős-, szállodás és kávésipari segédszemélyzete*, kivéve a közönséggel nem érintkező szolgaszemélyzetet, *esetről, esetre, rendőrhatalósági engedélyhez köttetik*. Az engedély kiadása attól tétessék függővé, hogy az illető *segéd* egy a *személyes megbízhatósága tekintetében*, mint *közegészségügyi tekintetében* nem *esik-e kifogás alá*. Az engedély kiadása előtt, esetről-esetre, *meghallgatandó volna a pinczérek, valamint a munkaadók szaktestületeinek véleménye*; továbbá a pinczérek kötelezetenek arra, hogy ugynevezett *ajánló igazolványokat* váltsanak a pinczérek *szaktestületétől*, a mely azokat díjtalanul kiszolgáltatni tartoznék.

Az előadó arra az álláspontra helyezkedett, hogy *gyakorlati szempontból*, valamint az *egyéni szabadság megszorításának kikerülésé* szempontjából éppen nem kívánatos a rendőrhatalósági ellenőrzés. A bajok orvoslására más út is van. Ez az, amelyen egy a *vendéglős- és szállodás-, mint a kávésipar-társulatok haladnak és a mely alkalmas arra, hogy a pinczéri kar is mai helyzetéből kiemelkedjék: a képesítés kimondása*. Indítványozza, hogy a mai állásból is fejtessek ki az az óhajtat, hogy a *vendéglős-, szállodás és kávésipari képesítéshez köttessék*. Együttal elismerését nyilvánítsa a szakosztály a *magyar országos pinczéreget* azért a kezdeményezésért, a melylyel a pinczéség erkölcsi érdekeinek védelmében sikra szállott.

Glück Frigyes ismerteti a képesítés előlérsé irányuló törekvések historikumát. A pinczérek is a mai állapot megszüntetésére töreksenek, de más uton, más eszközökkel. A vendéglősök és kávések addig is, míg ké-

résüket a kormány teljesíti, igyekeznek képzet alkalmazottakat nevelni. Erre szolgálnak a szakiskolák, a melyek azonban még nem adnak elegendő anyagot. Kénytelenek tehát a hiányt nem szakképzett emberekkel pótolni. Ez átmeneti állapot, a melynek a szakiskolák terjedése véget fog vetni. Helyesli a pinczérek mozgalmát, *de jobban szeretné, ha a mesterek kivánságához csatlakoznának, mert egyesült erővel hamarabb lehetne eredményre jutni*. Egyebekben csatlakozik az előadó álláspontjához.

Kalmár Fábán hosszabb beszédében kel a pinczéreget illető beadványának védelmére és felsorolja azokat az érveket, a melyek a rendőrhatalósági ellenőrzés rendszeresítése mellett szólnak. *Szívesen csatlakoznak a pinczérek a képesítés kimondására irányuló törekvéshez*, ha a mesterek őket erre felszólítják. Eddig azonban erre jogczükim nem volt. Célzük csak az, hogy módot találjanak, — bárminő legyen is — a pinczéség jó nevét és eszisztenzáját veszélyeztető, erkölcsileg súlyos elemek eltávolítására.

Némai Antal egészében helyesli a pinczérek törekvését. Mint régi, tapasztalt kávésiparos, a ki alaposan ismeri a pinczérek helyzetét, azt a tanácsot adja, hogy a *rendőrhatalósági ellenőrzés követelésétől álljanak el*.

Gelléri Mór nézete az, hogy selejtes anyag minden iparág körében előfordul. De ha ennek eltávolítására *hatósági intézkedést kérnek a pinczérek*, ezt a *tisztességes elemek fogják megbánni*. A megoldásnak a pinczéreget illető beadványában proponált módját nem tartja helyesnek. Mint-hogy *szóba hozatott a képesítés ügye*, kijelenti, hogy *ma ez a kérdés egészen másképpen áll és az ipareget illető is más álláspontra helyezkedik*. Eddig a törvény csak a kézműves-jellegű iparoknál kívánta a képesítés igazolását. Az *ipartörvény módosításánál lehet majd a képesítés kört úgy meghatározni, hogy abban a vendéglős- és kávésipari is helyet foglalhasson*. Egyébként egy van informálva, hogy az *új ipartörvény* készítőjének az az intenciója, hogy a *testületbe való belépés kötelezettségét kiterjeszse az összes iparosokra*, tekintet nélkül a képesítésre. Indítványozza, hogy, miután a *módosítás küszöbén átmeneti intézkedésről nem lehet szó*, de nem is kívánatos és célszerű, hívja fel az ülés az ipareget illetőnek ama képviselőit, a kik annak idején a tanácskozásban részt fogtak venni, hogy igyekezzenek érvényt szerezni annak az eszmének, hogy a *segédszemélyzet számára is ugyanazok az előnyök biztosítottassanak, a melyeket a képesítésből és a társulástól a mesterek élvezni fognak*.

Dr. *Soltész* előadó javaslatát ehhez képest módosítja.

A szakosztály az előadó javaslatát, az igazgató módosításával, egyhangulag elfogadja.

*

A rendőri engedély kivánsága tehát eljeltett, érdeme *Glück* és *Némai* mellett *Gelléri Mór*nak.

A polgárok kenyérkeresetébe való rendőri avatkozás a középkorba való visszaesést jelentené, s száz és száz család fizetné meg nyomorával.

A pinczérek szociális helyzetének javítására csak egy mód van s ez a *képesítés*. Üdvözljük *Glück* Frigyesét, hogy beható előadásával, meggyőző érvelésével az országos ipareget illető régi álláspontjától eltérte a *iparunk képesítésének pártoló-jává tette*.

Ez a tény maga elég arra, hogy megnyugtassa a pinczéséget s reménynyel várja be a jövő fejleményeit.

Lapunk hír-adását most megerősítette *Gelléri Mór*, ipari életünk kiváló vezér-férfia

is, a midőn ugyanazt jelentette, a mit mi, hogy t. i. az új *ipartörvény* megbízott tervezője a testületi kötelezettséget kiterjeszti a képesítéshez nem kötött iparágakra is; ennél-fogva, ha iparunkat a revizió még nem is köti képesítéshez, a testületi kötelezettség oly feltételeket tesz rá szabályossá, a melyek a mai vizsás és kóros állapotok nagyobb részét lehetetlenítik, a mint ezt már első híradásunk alkalmából bővebben kimutattuk.

A közeztvám. Egy ismerőstinktől levelet kaptunk, a melyből kérdékdtek a következő sorok: „Igazán örvendek, hogy lapod szóvá tette a városi közeztvámot, ezt a közeztvet fogyasztási adót, avagy fogyasztási pótdót, kinek a hogy jobban tetszik. A ki oly régóta üzletes ember Budapesten, mint én vagyok, az tudhatja igazán, hogy ez a más világárosokban ismeretlen községi sarz mely drágává teszi a fővárosi lakosság életét. Itt az ideje, hogy ez a velünk egy fálból evő, sőt táplálóból falataink elragadó van jobban mondvá, sarz — mert igazi, kegyetlen és néprontó sarz ez — mielőbb a mult keserű, eltemetett emlékei közé tartozzék. Örülök, hogy lapod ezt a mindyájunk javára szolgáló eszmet megpendítette; de másrészt szomorúsággal tölt el, hogy a vendéglősök között eléggé hangos viszhangra nem talált. Nem akarok vádolni senkit, de elégtelenségemet nem fojthatom vissza; mert az sem nem érthető, sem nem menthető, hogy annyi nagyfontosságú eszme, eléggé meg nem becsülhető alkalom, mint a mennyit csak a legutóbbi időben is fejtegetve s jelezve találtam lapod hasábjában, szervezeteinket közönbösen tudja hagyni. Mintha nekünk már semmi rendezni és kívánni valónk sem volna ezen a világon, ugy az ipartársulat, mint az országos szövetség makacsul elhanyagol mindent, a mi a közéletben történik, bármennyire látszik is érinteni szakmánk érdekeit. Azt mondják a vezetők, hogy fölösleges beszélnünk, hiszen a magas és legmagasabb helyeken nem hajlanak a mi szavunkra! Meglehet; ámde ez még nem ok arra, hogy télségsébe, létezésünket is feledtető hallgatásba merüljünk. Nekünk beszélnünk kell, a bennünk képviselő szervezeteknek hallatniok kell véleményüket, óhajatainkat; mert nem mindenkor és nem mindenki érezheti ej füle mellett adóval sanyargatott polgárok jogos panaszeit. De ha sikert sohasem is remélhetünk, szervezeteinknek még akkor is szólniok és eselkedniök kellene csak azért, hogy legalább maguk a vendéglősök hallják és lássák, hogy a társulat és a szövetség nem azért van, hogy némelyeknek kifelé dísz és tekintélyt kölcsönözzön — ingyen.“

Magyarul beszéljünk.

Közéletünk egyik érdemes férfjától, dr. *Koós Gábor* urtól, a kereskedelmi akadémia tanáratól, a következő levelet kaptuk:

Tiszelt Szerkesztő ur!

Ne vegye rossz néven e sorokat s közölje kibővítve, ha akarja.

Sokszor tapasztaljuk, hogy magyarul jól beszélő egyének, rossz szó-kásból, mindig németül beszélnek. Ezennel *indítványozom*, hogy keresse-

nek föl a jóraváló vendéglősök és kávé-sok feltűnő helyen oly táblák kifüg-gesztésére, a melyekre ez lenne írva :

**Kérjük lehetőleg
MAGYARUL
beszélni.**

A mai furcsa világban mindent el kell követnünk magyarságunk ér-dekében.

Nem sért ez senkit, mert a ki nem tud magyarul, az úgy sem érti, mi a fölirat; a ki pedig tud, az be-szél is. Fő dolog, hogy a *főnök* és *pinczér* mindig magyarul szólítsák meg a kiszolgálandó vendéget.

Tisztelettel

Dr. Koós Gábor,

keresők. akad. tanár.

A mennyire jól esik a tudós tanár-urnak a magyarosodás iránt ilyen intenzíven nyilvánuló érdeklődése, annyira megszorít, hogy Magyarország székes-fővárosában még a XX. század elején is szükség van ilyen indítványra.

A mikor egyrészt a magyarosodás tér-foglalásával diésekszünk, másrészt pedig a legelősebb nemzeti jogért: nyelvünknek a magunk hadseregében való érvényesülé-seért élet-halál harcot kell vívniuk, hogy akkor még a székes-főváros polgárságát is figyelmeztetni kelljen arra, hogy a ki tud s a mikor a szükség mást nem kíván, magya-rul beszéljen! — ez a nemzeti önértet, a politikai erettség s a faji összetartás teljes hiányára vall.

Kétségbeejtő tünet ez, mert a nemzet halálos betegségét jelenti.

Ha oly hatalmas nemzet, mint a franciaia, nyelvét oly féltett palladiumnak tekintí, hogy saját hazájában a németül szólónak megvető hallgatással válaszol, valamint az angol políemanni is rideg méltósággal fordít háta annak, a ki nála francziául kérdezősködik; akkor mi, a kik oly elszigetelten állunk, saját hazánkban is elnyomottan, hatványo-zottabb erélyvel biztosíthatnók nyelvünk kizárólagos uralmát a saját házunkban.

Uton, útfélen szavalgatjuk, hogy „Nyelvében él a nemzet!” de, úgy látszik, csak azért, hogy a legelső korcsnában ki-állíthassuk magunknak a halotti levelet.

A nemzeti önértet elernyedésének lé-ekfagyasztó, porig gyalázó jelensége ez s nem csodáljuk, hogy a magyar művelődés oly érdemes bajnokát, mint a hozzánk inté-zett levél írója, gondolkodóba ejti, sürgős indítványra készíti.

A kérdés csak az, hogy indítványának, annak a nagyon is megérdemelt szegény-táblának lesz-e fogantaja?

Mi ösztintén kívánjuk s meg vagyunk győződve, hogy a vendéglősökön és kávéso-kon nem mutlik.

A polgárságon? — Fajdalom, alighanem!

Uj miniszterünk. A kormányválság alkalmából a kereskedelmi tárca is gazdát cserélt. Láng Lajos másfél évi kormányzás után adta át a helyét Hieronymi Károlynak. Láng Lajost a politikai viszonyok meg-gátolták abban, hogy működését valamely nagyobb, maradandóbb alkotással emlékeze-tessé tehesse volna; de hivatottságának s komoly szándékának több jelet adta s így a mint reményteljes várakozással fogadtuk, tisztelettel bucsuzunk tőle. Utóda Hieronymi Károly, a közélet régi embere, volt miniszter is, előbb pedig államtitkár a közlekedési minisztériumban. Ezen a téren tekintély és szaktudásától sokat várhatunk. Komoly, ne-mes ambíciókkal teit államférfi, a ki alapos ismerője a közgazdasági viszonyoknak s így, ha elhárulnak előle a cselekvést lehetetlenítő politikai akadályok, úgy iparunknak is sok jó szolgálatot tehet. Éppen ezért bizalommal üdvözöljük magas polcán s a vendéglős-iptar jóakaratóba ajánljuk, különösen az új ipar-törvény megalkotásánál.

A szövetkezeti kísérlet.

A következő sorokat kaptuk:

Olvastam, hogy a „Magyar Vendéglősök Hitel- és Fogyasztási Szövetkezete” újváros-házi pasztijára a hivatalosak közül csak gyéren került vendég s azok is csak füleltek, aztán magukban gondoltak valamit, a mire nagyot nyeltek.

Az újszülöttnék elég rangos keresz-tatát fogtak Palkovics Ede személyében. Éppen ezért különönsnek tartom . . . hohó! mit is tartsaak a sok különös között leg-különösebbnek?

Azt-e, hogy Palkovics, a ki „angol királynoi” méltóságával eddig összeegyez-tethetlennék tekintette a vendéglősök köz-ügyeivel való törődést, most egyszerre oda-adta magát „Szt. Péter szakállá”-nak az üres bolt fölé.

Hiszzen ha oly nagy és kívánatos disz az elnökség, szólhatott volna Gnuudelnak, ez átengedte volna a helyét szívesen egy pilin-gátnak, nyeletlen bieskért.

Avagy Palkovics svéd tornászatra adta magát s azért ült a szövetkezet háromlábú Luczazékére, hogy alkalma legyen balan-szirozni. No, ebben bőséges része lehet, csak hogy az ilyen kedvtöltés könnyen nyak-törővé válhatik.

De hát Palkovics nem fél már a Niagara fölött való kötélén tánczolásról sem, annyira megedzhetette az alakuló közgyűlés. A ki el nem vesztí a bátorságát akkor, a mikor egy óriási tőkét igénylő szövetkezet alakulása iránt csak 50—60 érdeklődő akad s ezek is csak 24 betét-részt jögyeznek, az merész férfi, a ki kész felkelni a keleti expresz-vonatot, mint az egyszeri bika.

Tréfa nélkül szólva, a szövetkezeti mozgalom kiindulása elhibázott volt és ezt ennyiben hagyni nem lehet. A szövetkezet égetően szükséges, áldásos kicsinyre és nagyra, tehát azt elbukni, avagy esenevész palántának hagyni nem szabad.

Ilyen szövetkezetet nem lehet vásári trombitával összetoborzani, semmiből hirdelen fölteni. Ilyennek a megalkotásához idő kell s e mellett, és talán még inkább: emberek, a kiknek van tudásuk, tekintélyük és anyagi erejük.

Az ilyen szövetkezetek nem szabad gyűlölködő jelszóval megbélyegezni, nem szabad egyes csoportok befolyásának asse-uráinai, ezt mindenkiévé kell tenni, ennek mindenkit meg kell nyerni.

A szövetkezet csakis így boldogulhat így erősödhetik meg, különben csak tengő-désre és rozsz végre születik meg.

Nem szabad engedni, hogy a szövet-kezet egyesek torzszakodása és gyűlöl-kődése miatt a tehetőes elem elől elszí-geteltessék. Végre is az ilyen szövetkezet nem kortesfeszék, nem politikai pártkör vagy klikk-barlang, hanem az anyagi erők tömörítő helye, ahol megférhet és meg is kell férnie kis és nagyvendéglősnek egyaránt.

Palkovics Ede ha már nevét odaadta a mozgalomnak, kötelezve van arra, hogy a szövetkezet alapvetésénél elkövetett hibákat helyrehozza s ha már névleg a mozgalom élére ázott, tetteleg is legyen ott s kövessen el mindent, hogy a szövetkezeti eszmének megnyerje azokat az elemeket, a kiket né-hány szájakodó, kapaszkodó ember mester-ségesen elidegenített.

Ha Palkovics ezt elmulasztja, vagy megtenni nem tudja, úgy jobb, ha ez a sze-rencsétlen kezdeményezés még most veszi föl a néhai nevet, nem pedig akkor, a mikor kímúlása már sok jóhiszemű vendéglős anyagi károsodását okozza.

Palkovicsnak helyes irányba kell terelnie a szövetkezetet, csak biztos alapon szabad ezt megalakítania; de viszont azok-nak a vendéglősöknek, a kiket a mozgalom rikkaesai sértő gyanusításokkal illeltek, meg kell bocsátaniuk és meg kell találniuk az alapot, a mely részvételüket lehetővé teszi. Így kell enneti lennie, mert csupán a szövet-kezés mentheti meg a vendéglősök nagy részét az anyagi függéstől és elzüléstől.

— y — z.

Üldözzük a pálinkahamisítást.

(L. E.) A pálinkahamisítás ellen indi-tott akcióim, mint hírlík, felkellette már az érdekelte hivatalos körök figyelmét és kezde-nék figyelmelem lenni azon szerek és essen-zciák iránt is, melyekből a „pálinka” gyár-tódik. Kifejtettem előző czikkemben, hogy az alkoholizmus csökkentésére, annak fokozatos megakadályozására más mód nincs és nem is lehet, mint törvényalkotás a pálinkahamisítás ellen, a szakkörök meghallgatása után. Ez az egyik mód. A másik pedig az, hogy a borfogyasztást emeljük, a mit úgy érthetünk el, ha a vajudó borértékesítő szövetkezetek vidékenként szervezzük és vállvetve re-ális kereskedőinkkel, olesón jó bort, termé-szetesen mérünk, a melyhez czégré nem kell. Első sorban a munkásnépet kell elszoktat-nunk a gyilkos pálinkaitatólól, szoktassuk őket a borivásra, a minék élvezete nem ve-szélyes és semmi körülmények között nem pusztít, nem öl, mint a pálinka, a melyből a nyomor, a züllöttség és a bűn táplálkozik. A magyar borra csakugyan ráferne már a fogyasztás, mert úgy vagyunk vele, a hogy a közmondás vallja, hogy: „saját zsi-runkba . . .”

A pálinkahamisítás Magyarországon most üli orgiát a munkásnép tanyáin, a hol a czoocializmust a szesz és az eszenzia anarkivá süllyesíti és nemzi a bűnt, az el-aljasodást egyaránt. A kórházak nagy része, a rendőrség börtönei, a községek kóterjai pálinkától részeg és beteg emberekkel van-nak tömve és a hol a bűn tanyázik, ott pálinkától illatozik a daniái levegő . . .

Es a „pálinkahamisítók” a markukba nevetnek. Hógyisne! A víz nem kerül pénzbe, az éterikus olajok olesók, a nyers szesz olesóbb, mint a finomított, a denaturált szesz a nyers szesznél: miért nem hamisítá-nák a pálinkát, hisz nincs ellene törvény, tehát szabad a vásár! . . .

Egy fővárosi lapban olvastam, „hogy a galiciái kereskmárosok micsoda kótyvalékak gyilkolják a lengyel parasztokat. Delatny

mellett, Dora községben, közel a magyar határhoz egész esomé „laboratóriumot“ fedeztek fel a napokban, a hol „pálinkát“ készítenek a parasztek számára. Annak a pálinkának, mely eladásra kerül, érőnek és marónak kell lennie, mert különben nem rug be fölé a parasz. Erős és maró hatás azonban nemcsak az alkoholtól származik, hanem azoktól a méregtartalmú szerekeltől is, melyeket nagy titokban kevernek ehhez az utálatos folyadékhöz.

Az eljárás a következő: a vízhez otlatlan meszet, dohánnyulladékok, fáhancsot, kénsvat, s még több efféle szennyet kevernek, s ezt a keveréket hosszabb fermentációnak vetik alá, azután főltönt alkohollal s azután kész a-pálinka. Egész Dora és Delatyn környékét megmérgezték, úgy, hogy az ott nyaraló közönség egyebet sem lát, mint az utca sarlában fetregő férfi- és nőalakokat. 1500 kilitr, konfiskáltak ebből a bájtalból s a delatyni törvényszék vizsgálatot rendelt el ez ügyben.

Eddig tart az érdekes tudósítás a pálinkahamisítási botrányról. Tehát ott a hamisítási ügybe a törvényszék szükségesnek tartotta a hivatalos beavatkozást, s több, mint valószínű, hogy a bűnösök meg fogják inni kotyvasztékaikkal levét is. És nálunk alig akarják még ma is észrevenni hatóságaink a pálinkahamisítást. Miért nem néznek szét illetékes faktoralink a droguszták szemképrázató gyűjteményei között? Talánának ott különféle bájtalokat és olyan „Hoffman-cseppeket“, melyektől még ahiéna is a másvilágra költöznek. *Zután mennyi ott a borhamisításhoz szükséges szer!* Néhány ilyen borhamisításokat hirdető árjegyzék birtokomban van. Rettenetes dolgokat hirdetnek ezek az urak. Egyik oly vakmerően hirdeti, hogy azt is ki merete árjegyzésében nyomatni, hogy a *magyar kormány kereskedelmiügyi minisztere évi szabványozóval (!) látja el Magyarországot területén.* Ha valaki kételkedne ezen állításomban, szívesen megmutatom neki a nevezetes árjegyzéket, melyből meggyőződhetik arról a mesés és halhatlan vakmerőségről, melylyel a *bor- és pálinkahamisításhoz szükséges mérges, törvényileg részint tiltott,* másrészt nem tiltott, de az egészségre ártalmas szereket minden gén nélkül hirdetik és árulják. Ez csak nálunk lehetséges!

Ha már a borhamisítást üldözzük, kötelessége volna a hatóságoknak a pálinkahamisítást is üldözni, mert ennek még *sokkal veszélyesebb következményei vannak.*

A droguszták legtöbbször tudja, hogy ezekikkel mily kelendőségnek örvendenek a háziasszonyok között, a kiket kioktatnak egy-egy recipe alapján arra, hogy mennyi takarítani meg akkor, ha esszenziákából csinálják az ürmös bort, a törkölybort, az „édes“ tokaji bort, a rumot, likőrt stb. stb. bájtalokat.

Itt volna már az ideje annak, hogy a magyar borfogyasztás érdekében *kormányunk törvényjavaslatot tegyen a házasztalára a pálinkahamisítások ellen, a bortörvényt pedig szigorítaná oly módon, hogy ne árulhatnák a droguszták borhamisításhoz szükséges szereket és savakat és ne hirdethetnék az ilyen gyanús módon meggyonosodott parvenük nyíltan, a világ előtt, nemzeti színű árjegyzésükben, hogy náluk a borhamisításhoz szükséges folyadékok, „kompozíciók“ porok és savak igen olcsó áron kaphatók.* Cikksorozatomban folytatni fogom és legközelebbi számomban leend az ilyen hamisításhoz szükséges szereket e lapok hasábjain szép sorjában megnevezni. A „czafolatok“-nak pedig, hajrá, állók elejébe!

A pinczerek társadalmi helyzete Magyarországon.

Irtá és az O. M. P. E. estélyén felolvasta: *Knappé János.*
(Folytatás)

De nézzük csak az érem másik oldalát. Hogyan kell, hogy viselkedjék a pinczér a vendégekkel szemben? A felelet erre egyszerű és világos. Legyen udvarias, előzékeny, szolgálatkész, ügyes és gyors. Ha mindezek a tulajdonságok megvannak benne, akkor bizonyos, hogy egy-két kivétellel mindenki meg lesz vele elégedve. Am ezek a tulajdonságok nem egy könnyen szereshetőek meg és ritka emberben vannak meg összesen, még gyakorlás után sem. Hiszen az ügyességet és gyorsaságot pár esztendő mulva elsajátíthatja az ép, egészséges testű ember és még az öreg, őszhajjú pinczerek is — legalább nálunk — akár hányzszor serényen és ügyesen végzik dolgaikat. De már az udvariaság, szolgálatkészesség és előzékenység nem a pinczér testi, hanem szellemi képességeitől függ. Csak az okos és alkalmazkodó pinczér sajátítja el ezeket a tulajdonságokat, ha van hozzá akarata. Azokban tovább meggyek; az okosság és az akarat meglehet, de azért akárhány pinczér szögletes és durva maradhat az érintkezésben. Mi sem természetesebb, minthogy a publikum, a mely a hibákat gyakrabban és előbb látja meg, mint a jó tulajdonságokat, rögtön kész az ítéletével: Elég gyors és ügyes ez vagy az a pinczér, de durva és modortalan, vagy legalább is indultas.

Hogy ezeket a rossz tulajdonságokat legyőzhesse, szüksége van önképzésre és fegyelmezésre. Az előbbi megnyerheti úgy, hogy az iskolában szerzett tanulmányait nem hanyagolja el, az utóbbira pedig megtanítja az élet. De ennek az életnek nem szabad mindig egy helyütti, egy városban, egy körben lefolynia, mert ez által olyan szűk lesz a pinczér látóköre, hogy semmit sem tud megkülönböztetni.

A pinczérnek tehát okvetlenül világlátott embernek kell lennie. Ismernie kell hazája étközöhelyeinek viszonyait és szokásait, ismernie kell a szomszéd Ausztriában divó szokásokat, el kell utaznia, míg fiatal, a szomszéd nyugoti államokba, hogy a német, bajor, francia, angol, olasz kávéházi és vendéglői életet tanulmányozza, az írt szerzett tapasztalatokat felhasználja és értékesítse és a maga javára fordítsa. A hány ház, annyi szokás és ha valakinek, akkor a a folytonosan más — más emberekkel érintkező pinczérnek kell szinte nyomban megismerni a vendéget, a mit elméletből nem, csak tapasztalatból szerehet meg. Igaz, hogy ellenem vehetik sokan: utaznánk mi, csak volna miből. Erre csak annyit válaszolok, hogy egy ép testű és elméjű, ügyes és fiatal magyar pinczér megél a jég hátán is és mindenütt, széles e világon megkeresi a kenyerét. De ne felejtsük még el, hogy ennek a világlátásnak van még olyan haszna is, a mely a pinczéréség testületének mindegyik tagjára nézve egyszerűen megfizethetetlen. Mindenki tudja, hogy mit gondolok: a nyelvtanulást értem, a mely egyik főtenyezője a pinczerek boldogulásának. Ki ne látná be, hogy azokban a városokban, a melyek arra törekszenek, hogy idegenforgalmuk minél nagyobb legyen, milyen jól esik annak a német, angol, olasz, francia vagy akár a cseh, horvát, szerb, bolgár stb. vendégnek, ha anyanyelvén tudó pinczérrel közölteti kívánságait? Mennyire fontos ez különösen nálunk Magyarországon, a melyben annyi különféle nemzetiség lakik? De ezzel egy cseppet sem akarom kibesíteni a magyar nyelv fontosságát. Sőt megkövetelendők tartom, hogy Magyarországon csakis az lehessen pinczér, a ki a magyar nyelvet kifo-

gástalanul beszéli; azok, akik nem tudnak magyarul, bármi más legyen is a nyelvtudásuk, köteleztessenek a legrovidebb idő alatt a magyar nyelvet megtanulására. Ha nem tudnak magyarul, akkor nálunk, sajnos, csak németül tudnak és így mi történik? Az idegen, a kivel csak németül érintkezik, elmondja, hogy nálunk nincs is magyar pinczér. Sok jó pinczér van ugyan, de mind osztrák vagy német és így a mi pinczereink, a mi ügyes, jó, előzékeny testületeink odakint mint idegen, mint német szerepel. A németesdéstől pedig nagyon kell félnünk, mert meg kell mutatnunk, hogy az önálló Magyarországnak kiváló magyar pinczerei vannak. A magyarosodást folytatnunk kell tovább, különben ott volnánk, mint 25 évvel ezelőtt, a mikor a vendégfősök és kávéosk (még 1876-ban is) németül állították ki a pinczerek bizonyítványait és csak a nyolcvanas évek óta kezdődött el a magyarosodás, a mely mind örövendesebben halad. Hogy a németesedés egyik kiváló oka mi volt, azt tudjuk. Pinczereink igen nagy része dunántúli, különösen vas megye szállította és szállítja őket még ma is özönlően. Vas megye német lakossága régen egyáltalán nem tanult meg magyarul és még ma is csak nagynehezen fanyalodik rá a magyar nyelvre.

Amny bizonyos, hogy a sokat utazott és tapasztalatokat gyűjtött pinczér állapota és társadalmi helyzete jobb, mint a többieké. A vele érintkező vendégek napról-napra jobban megismerik és megbecsülik.

Ugy de lehetnek sokan, a kik erre azt felelik: a világ jó része másként szokdik. Azt gondolják az emberek, hogy bármilyen legyen is az a pinczér, akármekkora is a műveltsége, azért mégis csak a legközönségesebb szolgál, a ki pár fillér borra valóért lófut, hajlong mindenki előtt. A az ilyenek azután nagy hangon követelik, hogy a pinczérnek adjanak olyan fizetést, a melyből ő és a családja gond nélkül megélhessen, sőt, esetleg akkora tökélet gyűjthessen magának, hogy idővel önállósítsa magát, a mi valamenyünknek legelőbb kívánsága. Követelik, hogy az utalatos és megvetett borraló-rendszeret töröljék el, mert nem való egyébre, mint arra, hogy a pinczért közönséges, megvetett páriává alacsonyítsa.

Mindezekre az a válaszom, hogy teljesen egyetérték velük. Én is azt akarom, a mitők akarnak; az én kívánságom az ő kívánságuk, az én óhajom az ő óhajuk. De mindnyájan tudjuk és be is látjuk, hogy ez a kívánságunk egyelőre, sőt a közel jövőben sem teljesülhet. Amny akadály van ennek, hogy ez a vágyakozás, ez az eszme testet öltönn, hogy ezen akadályok elhárítása főmérdék fáradsággal járna. Elég arra mutatnom, hogy jelenleg az üzleti viszonyok teljesen panganak és ezért maguk a tulajdonosok sem menének, sőt nem is lehetnének bele ebbe a dologba. „Hát akkor kényszerítsük őket!“ így kiáltának a borraló rendszer ellenesei. „Tömörüljünk, legyünk szolidarisak és váltsotat erővel törekedjünk közös kívánságaink teljesítésére. Ha nem adják meg szép szóval, akkor kiereszszakoljuk más uton pld. sztrájkunk.“

Am ezeknek azt felelem, hogy egy-egyestülve is győnegek vagyunk. Nincsen elég anyagi eszközünk arra, hogy a sztrájkot sokáig kibírjuk, másrészt pedig sok az eszkimő és kevés a foka. A kávéosk és vendégfősök kapnának más, talán kevésbébb ügyes és gyakorlatlanabb, de ösőbb munkarót és az ügyes, gyakorlatlott pinczerek nagy százaléka kenyer és betevő falat nélkül maradna.

Nem akarom ezzel azt állítani, hogy győngy a mi életünk és hogy ne fáradozzunk sorsunk javításán. De sőt dolgozzunk, de higradant, mindent előkészítve. Iparkodjunk fokról-fokra javítani a sorsunkon, a mint

azt külföldi kollegáink is teszik. Azok sem mondanak le a borralalóról, bár aránylag jobban jövedelmező állásokat foglalnak el. A világ összes államaiban, a keleti műveletlen és a nyugati művelt országokban, egyaránt divik a pinczerek tekintetében borralalórendszer. A nyugati államok mindegyikében, az olasz, francia, angol, német, spanyol stb. nemzeteknél ma általában az a szokás a nagyobb vendéglőkben és kávéházakban, hogy a vendég a kiszolgáló pinczerek a fogyasztási összeg 10—15 százalékát adja borralaló gyanánt, a mi elég méltányos. Megjegyzendő, hogy, ha a fogyasztási összeg nagyon csekély, a borralaló akkor sem lehet kevesebb a másod és harmadrangú kávéházak és vendéglőkben 5 pfennignél vagy centime-nél (szantim) az elsőrangúakban pedig ennek a kétszeresénél. Ehhez képest a mi borralalórendszerünk határozottan olcsó, mert rendszeren 4—6 fillért tesz ki és csak kivételesen azok az esetek, a mikor többet adnak a pinczerek.

Valaki már most a szememre vehetné, hogy számításom elmaradt, mert mindegyik nekünk a borralalórendszerünk előtti a külföldétől. Míg a külföldön ugyanis rendes esetekben a nagy vendéglőkben és kávéházakban is egy-egy pinczérnek megvan a határozott számu asztala, a hol kiszolgál és a kiszolgált ételek és italok árát is neki kell fizetni, tehát csupán egy pinczérnek kell borralalót adnunk, addig nálunk a főpinczér is megkapja borralalóját, sőt a vendéglőkben még a sört és bort hordó fiú is külön adományban részesül, a mi a borralalót 2-szeresre, sőt háromszorta megrágitja.

Ez igaz; de hasonlítsuk csak össze, vajjon ilyen rendszer mellett is nem több-e a borralaló a külföldön, mint nálunk. Vegyünk egységül egy két és fél koronás ebédet, a mi nagyobb vendéglőkben elég polgári ar. Külföldön fizetünk borralaló gyanánt ezért körülbelül 25 fillért, míg nálunk a főpinczér kap 6 fillért, az ételhordó ugyanannyit, a borfiu pedig, ha egyáltalán kap, akkor 4 fillért. Ez kitesz összesen 16 fillért a mi még mindig jóval kevesebb, mint a külföldi pinczereknek adott díj. Kevesebb fogyasztás mellett a különbség kisebb, de még mindig amazoknak javára billen a mérleg serpenyője. Tehát aránylag nálunk fizetnek legkevesebb borralalót, holott a mi pinczereink fáradsága legalább is annyi, ha nem több, mint a külföldieké. Ha pedig azok nem tartják lealázónak a borralalót, miért tartuk mi? Szolgálatokat végzünk, munkát teljesítünk és nem kapunk borralalót, hanem kapjuk azt a díjat, a mi bennünket jogosan megillet. A joggal megillető díj pedig sohasem lehet megalázó egyetlen emberre is.

Ha igazában való borralalórendszerrel, lealacsonyító borralalóról kellene szólnunk, akkor azt a mai protekciós és korrumpált világban másutt kellene keresnünk, a társadalom igen különféle rétegeiben találunk azt meg, még pedig nem fillérekről, hanem ezrekről meg ezrekről szóló borralalóiban. Hogy milyen uszoraborról divik a világban mindenütt, azt mindenki tudja, a ki nem vak és nem süket és ezekre csak rámutatni is felesleges.

A mikor tehát rámutattam arra, hogy a borralalórendszer nem lealacsonyító és annak eltörlése óriási, szinte leküzdhetetlen akadályokba ütközik, még azt akarom megemlíteni, hogy az eltörlés nem javítaná a

pinczerek társadalmi helyzetét. Külföldön a jó pinczért megbecsülik és nálunk is hovatöbbébb tért foglal az a nézet és hódít az a helyes felfogás, hogy a pinczér szintén nem megvetendő rablélek, hanem a társadalomnak hasznos és igen sokszor tehetséges tagja és mint ilyennek kell velük bánni.

De nemcsak a publikumban rejlik a hiba, hogy ez a nézet általánossá nem vált, hanem rejlik bennünk pinczerekben. Hiszen meg vannak adva a föltételek, a melyek arra hivatják, hogy társadalmi helyzetünket megjavítsák. Legnagyobb és legfőbb hibánk, hogy nem tartunk össze mint egy ember. Tömörölnünk kell, hogy így erősebbek legyünk. Ismeretes az a mese, hogy egy ember, a kinek fiai pártoskodtak, összehívta a fínakat. Egy csomagba kötött 12 pácizát és egymásután odaadta nekik, hogy törjék szét a pácizacsomót. Mikor egyiküknek sem sikerült, akkor föloldozta a csomót és egyenként ő az öreg, gyöngy ember szétörte. Így van ez nálunk is. Ha nincs közöttünk összetartás, akkor leigazhatnak bennünket. Egyesüljünk tehát! Itt van a „Magyar Országos Pinczeregyesület.” Legyünk ennek a tagjai minél számosabban. Rendezzünk társas összejöveteleket, tartsunk lapokat és folyóiratokat, rendezzünk szakfelolvasásokat, a melyekhez hozzászólhasson minden tag. Eme felolvasások jelenjenek meg a szakfolyóiratokban és a sajtó többi lapjai is vegyenek tudomást létezésünkről; hadd tudja meg a világ, hogy mi is vagyunk valamik és valakik. Így elérjük azt, hogy számottevő faktora leszünk a társadalomnak, hogy helyet foglaljunk a művelt nemzet kebelében. Ha ehhez még hozzávesszük, hogy nyugdíjegyesületünknek alig van párja egész Európában, és hogy ennek tagjai lévén, öreg napjainkra nem kell koldulással szerezni meg a kenyerünket, akkor bizvást nyugodtakk lehetünk a felől, hogy társadalmi helyzetünk minden téren megfelelő lesz.

Röviden összefoglalom értekezésem tárgyát, hogy becses töremüket ne vegyem hosszabban igénybe.

Hogy társadalmi helyzetünk megjavuljon, szükséges az önképzés és az udvarias, előzékeny bánásmód. Ha ezeken kívül némi iskolai tudással, élettapasztalattal, testi ügyességgel rendelkezünk, ha sorsunkat nyugdíj útján biztosítjuk, ha az egyesületi szellemet ápoljuk és nemzeti érzés hatja át lelkünket, akkor polgártársaink becsülését vivjük ki és a magyar haza hasznos polgárai leszünk; nemcsak nyelvben, hanem szemleiben is és pinczereink jó hírét, nevét megalapítottuk idebenn és odkinn a külföldön egyaránt.

A borellenőrzés.

A bor hamisítása ellen hozott törvényünk elég szigorú és világos, mégsem jár azokkal az eredményekkel, a miket töltö várunk.

Ugy vagyunk ezzel is, mint minden, a közegészség ótalmará hozott törvényünkkel: papírosan marad. Ennek az az egyszerű oka, hogy ezeknek a végrhajítására nincs elég és alkalmas közegünk.

A közigazgatást végző hivatalos sereg egyrészt túl van terhelve, másrészt pedig nem rendelkezik azzal a szakértelemmel, a

mely az ilyen törvények foganatosításához szükséges.

A mi a bor hamisítását illeti, ehhez ugyancsak kevés néhány vegyvizsgáló állomás; mert a mi közönségünk nem hajlandó arra, hogy az ellenőrzést maga teljesítse. Ez az oka annak, hogy az illetékes hatóságnál vajmi gyéren jelentik be a hamisnak vélt borokat s így a hamisítók még ma is is meglehetősen bátorságban érzik magukat.

Az apróbb üzelmek tettesei csak ritka esetben kerülnek kézre, pedig ezek talán veszedelmesebbek a nép egészségére, mint azok a nagyban dolgozó kereskedők, a kikhez könnyebben férhetnek a kutatók; mert a gyanu is állandó ellenük.

Kívánatos tehát, hogy a borhamisítás ellen hozott törvény mentől szélesebb körben és mentől szigorúbban érvényesüljön. Nemcsak bortermelésünk anyagi és erkölcsi érdekében szükséges ez, hanem a közegészségre való tekintetből is.

Éppen ezért értjük és méltányoljuk, hogy ezt a kérdést a zemplén-megyei gazdasági egyesületben szóvá tették a hegyaljai bortermelők. Egyet értünk velük abban, hogy a törvény foganatosítása nem felel meg a közérdeknek, a minek az oka az ellenőrző közegek hiányában rejlik. Egyet értünk a zempléniekkel abban, hogy ez nem tűrhető; mert anyagilag károsítja a termelőket s tönkre teszi a magyar borok jó hírét.

Mi is ugy vélekedünk tehát, hogy itt gyors intézkedésre, czélszerű szervezésre van szükség. A zemplénieknek azt javasolták, hogy a pénzügyőrök bizassanak meg a borellenőrzéssel is. Már itt eltér a véleményünk az övéktől.

Eltér azért, mert a pénzügyőröknek ehhez nincs meg a kellő szakértelmük és nincs meg az idejük. Ám ha mindezzel dicsekedhetnének is, a bor-ellenőrzést nem véljük rájuk bízhatónak; mert, legyünk bár a legjobb hiszemben a pénzügyőség felől, veszedelmesnek látszik, hogy oly szervezetre, melynek az őrizetere az állam finansziális érdekei vannak bízva, oly érdekek védelme háritassék, a melyek a nép egészségét s így erkölcsét érintik.

Veszedelmes ez azért, mert a pénzügyőség előtt mindenkor a finansziális szempontoknak kell lebegniük s így amazokkal vagy nem törődnek, vagy a finansziális javára használnak ki.

Ily körülmények között annyi zaklatásnak lennének kitéve ugy a termelők, mint az eladók, hogy a finansziális ellenőrzés haszna csakhamar eltörlődne, vagy legalább is keserves áron lenne megfizetve.

Igen is, szervezni kell a borellenőrzést, hanem erre a célra kiképzett egészségügyi rendőrséget kell szervezni, a mely ugy a bor, mint a többi italok és élelmi szerek ellenőrzését is teljesítené.

Egészségügyi törvényeink hasznát e

Kecskeméti Bortermelők I-ső Pinczeszövetkezete

Héjjas Mihály szövetkezeti igazgató, Kecskemét.

szállít kintő minőségű természetes borokat kis és nagy mennyiségben. Évi saját termés **10,000** hektoliter. Ertesítést, mintát küld

nélkül sohasem láthatjuk, azért, ha már gazdálkodik a borellenőrzés szükségét belátták, terjesszék ki figyelmüket a közegészségügy egész vonalára, ennek minden szükségletére, már csak az állat-tenyésztésre való tekintetből is.

Ha már szervezetet óhajtanak, legyen az a czélnak megfelelő, tisztán ennek a hivatásnak élő; mert másképp csak a zaklatásban et részük, de nem a haszonban.

Gyorsfényképek.

Klivényi Ferencz.

Egy azok közül, a kik sokat és mindig dolgoznak. Ugy látszik, mintha nagy és fényes jövőre nézve elfoglalná, hogy egyébre gondolni sem akar.

Pedig nem így van. Érdeklí őt minden, a mi iparunkat illeti; de legkivált a legtöbb szeretettel gondol személyzetére, hűséges munkatársaira: a pinczérekre.

Hozzájuk való szép viszonyt gyönyörűn világítja meg az az évenként rendezett családlás ünnepe, a mikor leszáll gazdai székéből, hogy ő szolgáljon örömmel és kedveskedéssel azoknak, a kik egész esztendőben neki szolgáltak odaadással.

Megbecsüli segédit, mert hát ő is pinczérosból nehéz munkával küzdött föl magát Andrassy-uti hatalmassággá.

Rajgh Lajos

A vendéglistákat sok és elítélhetlen szál fűzi a sörgyárakhoz. Hogy ez a szoros viszony nem nyugós, az annak a méltányosságának és jóakaratainak köszönhető, melylyel e gyárak tisztviselői a vendéglistákkal szemben eljárnak.

Ebben a tekintetben elől jár az Első magyar *részvény-szervező* gyári és városi irodája. Nincs itt bürokratikus ridegség, hanem a legszélyesebb előzékenységgel közelebb le az oda forduló feleket.

Hast Károly igazgató, *Ackermann, Mouireé, Bodendorfer Géza Friedrich N.* és *Králik* Nándor urak valóságos művészek a felekkel való érintkezésben, mintha csak Knigge mintaebeirei volnának.

A kívül azonban legsűrűbben van találkozásunk, mert, úgy szólván, minden vendéglistának háziarátja, ez *Rajgh Lajos*, a részvény-szervező képviselője.

Ismeri őt a vidék és a főváros s mindennél a vendéglisták jóakarójának tekintik. Bajunkban részvétellel van hozzánk, szerencsénknek örül s a hol csak lehet, segítséget eszközöl ki, ha arra szükség mutatkozik.

Nem egy vendéglistás köszönheti neki boldogulását, mert gazdag tapasztalatu s mély belátásu üzletember, a kinek a tanácsa sokszor fölér a kalácsal.

Mindig köztünk és velünk van. Összejöveteleink és kongresszusaink elmaradhatlan alakja ő s mindent elkövet, hogy a közönyösök érdeklődését fölkeltesse mozgalmaink iránt.

Megérdemli a tiszteletet, melylyel a vendéglisták iránta viselnek. Minthogy ordókat nem adhatunk, fogadjja szívesen halás elismerésünket tolmácsoló sorainkat!

Molnár Sándor.

Vendéglistás, de azért apostol; lelkes, fáradozó apostola a magyarosodásnak s buzgólkodásáról sokat tudnak beszélni a fel-földön.

Stósz-fürdőn tavasszal ápolgatja a magyarosodás zsenge hajtásait, nyáron át pedig azon fázadozik, hogy meggyőzze intelligenciáinkat arról, hogy nincs oka külföldre hordania a pénz.

Gyógyulás, kényelem, izes, jó ételek,

zamatos italok, finom bánásmód, elegancia méltányos árért nálunk is található.

Es a ki Stószon megfordult, attól Molnár barátunk már nyugodt lélekkel bueszhatik: esküdt híve az már a hazai fürdőknél!

Mikor aztán az utolsó feske is elszállott s néptelenek lettek a gyönyörű fürdő árnyas utjai, *Molnár Sándor* is szedi a sátorfáját és megy vándorolni.

Megy, de nem azért, hogy léha élvezetekre pazarolja pénzét, hanem azért, hogy szerezzen. Szerezzen kincseket, a miket a rozsdá meg nem emészthet s a tolvaj el nem vihet: tudományt és tapasztalatokat.

Bejárja a nyugat, észak, és kelet városait, fürdőit, gyógyintézeit, mulatóhelyeit, hogy talál-e olyast, a miben ott előbbrevannak, mire nálunk szükség lehetne.

Mire aztán kivírt a tavasz első virága, Stószon már össze van halmozva minden, a mit a finnyás idegen megkívánhat.

Igazi repülőgép ő, a melyet két erő hajt: nemzeti érzület és a haladás vágya. Ez a kettő emelje mentő magasabba!

Posch Nándor.

Győr sok mindenre büszkélkedhetik. Büszke lehet régiségére, mert még honfoglaló őseink második raja, avar véreink alapították, a két folyam között hatalmas gyüri-, azaz győr-várat emeltelve

Büszke lehet költőink egyik fejedelmi alakjára, *Kisfaludy Károlyra*, a kinek érzés-szobra onnan hirdeti: „Él magyar, áll Buda még . . . A mult csak példa legyen most!”

Aztán büszke lehet még kereskedelmére, rohamosan fejlődő, szép városára s a mi fő: a benne lüktető igaz magyarsággal.

A görkék mindenre helyeslőn bőlitánának, hanem azért szó nélkül mégsem hagynák, megtoldva dicseretüket imígy: „Még másra is büszké vagyunk: vendéglistáparunk se kutyá!”

Hát így is van. Győr vendéglistás magas színvonalon állanak; vendéglistái egymással csak a hazafiságban, magyarságban és a haladásban vetélkednek, egy-egyben összetartanak.

Mozgalmainkban őket látjuk a legezeltudatosabban szerepelni, elismerést aratva maguknak.

Példás egyetértésüknek egyik szilárd, törhetlen láncszeme *Posch Nádor*.

Ő áll győri ipartársulatunk élén s bőleséggel, tapintattal vezeti a kormányára bízott gályát.

A személyes ellentéteket salamonileleménységgel tudja eloszlatni; érti a módját, hogy a lanyhakat is érdeklődökké tegye. Ő mindig tud munkát adni a társulatnak, gondolkodni-valót a tagoknak; ezért oly élénk és eredményes a győri vendéglisták közléte.

Bíró és vezér, igazi patriarcha ő, a kit tisztelettel és bizalommal követ a sereg; mert tudják róla, hogy mindenben igazság és szeretet vezeti.

Tóth Kálmán.

Ime egy igaz ember! Évek hosszú során át miközött Temesvárott s tiszteletet szerzett magának és becsülést a pinczér-ségnek.

Munkatársai lapunknak, tollal védve a pinczér-igazait. De nemcsak tollal, hanem tettel is munkálkodik a mi kertünkben, gyomlálván a dudvát, ápolgatván a jót.

Csöndesebben érdemes munkát kevés szakrtárs végzett nála s így megérdemli mindnyájunk halás tiszteletét.

Mint a szert „Koronaherezeg-szálló” főpinczére megnyert ő ottani intelligencia barátságát s tapintatosságával nagy szolgáltatást tett a nemzeti szellem terjesztése körül.

Komolyan fogja föl az életet s odaadón teljesíti kötelességeit nemcsak üzletében,

hanem a társadalomban is. Egy magasállásu egyéniség a kongresszus idején így nyilatkozott fölőle: „Ha Temesvárnak Tóth Kálmánja nem volna, teremtenünk kellene!”

Tábory Ferencz.

Kicsiny sereg fölött táborokol, de szép várbá vette magát.

A Zugló legszebb helyéről, a nagy sör-csarnokból hódítja hibeit szívének jóságával, megnyerő modorával s üzleti talentumával,

Anyagiakban sok szakrtársra vitte többre, de a mi tisztelőinek seregét illeti, itt a szám mellette van; mert nem annyira nevének az ípszilónjára büszke, hanem arra a legrátörtősebb, hogy nemesen is gondolkodik és cselekedjek.

Már pedig a nemesség kötelez; tehát az oka, hogy a vendéglisták között neki van a legtöbb lekötözöttje.

Örülök nekik — szokta mondani — hát még, ha a dzsémát is beszolgáltatták! No de se baj, több is veszt Molácsnál s ő is megkérdendhető még egyszer a sorstól: „Hát kend az az Alvinczy?”

Bandl Rezső.

Temesvár szab. kir város kapitánya s a vendéglisták jóakarója. Apostola a magyarosodásnak s régi, hűséges előfizetője a mi lapunknak.

Mint a rend legfőbb örét igazságszeretet s humanitás a legkiválóbbak közé emeli.

Tudás, éles látás tette nevét tiszteltté a város népe előtt; hazafisága, nemzeti érzülete pedig az egész ország előtt nimbust ragyogtat a homlokára.

Jósággal, meggyőző okossággal szerez hiveket a magyar szónok. Azok közé tartozik, akik észrevették, hogy a vendéglisták mily nagy szerep jutott a magyarosítás terén. Ezért érdeklik szakmánk mozgalmait, ezért olvasója lapunknak. Ezért követett el mindent, hogy temesvári fogadatusunk mentől sikerültebb legyen. Érdeklődött az előmunkálatok iránt s bőles tanácsaival segített.

A mikor hálával gondolunk vissza a temesvári szép napokra, lehetetlen, hogy neki át ne nyujtsuk hódolatusunk koszoruját.

A biztosíték-ügy rendezése.

Koch Lipót, a *Ferencz József* kávéház volt tulajdonosa, sikasztott 3200 koronát, ezt hozták a mult hetén a napi lapok. Alig is tűnik ez fel azokból a sok apró újságbeütikből, de annál nagyobb egy ily eset jelentőség. Boldogtalánra lett nemcsak *Koch*, de még két főpinczére és talán más hitelezőket is sújtott ez az eset. Azért emlékezem meg *Koch Lipótról*, mert *Koch Lipót* jól ismerem; ismerem viszonyait és tudom, mi sodorta ebbe a szerencsétlen helyzetbe. *Koch Lipót*, a *Ferencz József* kávéház volt tulajdonosa a Baross-utca sarkán s ez egyike a legegészségszerűbb hűvözöknek Budapesten. Mint minden kávésnak nehéz a megélhetése a mai viszonyok közt, ugy volt *Koch Lipót* is. Hogy mily csapás érte *Koch Lipót*ot és mily módon távozott el régi helyiségéből, mindenki jól tudja, ki érdeklődik szakmánk és szakrtársaink változásai iránt, különben az ő ügye a napilapokban is olvasható volt. Hosszu volna szóról-szóra elmondani, pusztán csak azt jegyzem meg, hogy *Koch Lipót* kávéskilakoltatása volt az első mely csapás rája. Ekkor vette át és újból berendezette azt a Csepregly-utca sarkán lévő kávéházat, pedig előre is láthatta volna, hogy vállalkozása még nagyobb csapással fog végződni. Kényszerítve volt, hogy tovább küzdjön családjáért; másrészt a nagy reménység vitte ebbe a helyiségbe, jól lehet, mindnyájan mondtuk *Koch*-nak, hogy új helyisége koporsója fog lenni. *Koch Lipót*ot még egy budapesti czigány-prímás is befonta egynehány ezer koronával,

mostan pedig elérkezett a vége: az árverés — szóval, a kényszer-sikkasztás. Ennyit mond a krónika, lesz még következmenye is, még pedig szomorú. Az elmondottakból látható, hogy Koch Lipót éppen oly sablonszerűen bukott meg, mint sok más kávé és nem családri bukást követett el, mert a jó ember, ha volna pénze, fizetne, de nincs. Ezt jól tudta mindenki és mégis adott neki, szóval, mindig a tulsók kölcsön viszi az embereket a bünbe. Erről akarok tisztelt szerkesztő urnak pár szót mondani.

Hogy a pék, szódagyáros és sörös pénzt ad kölcsön egy kávéház megnyitásánál, ezzel nem is törődöm, de nem is sajnálom, ha elveszik a pénzök, mert ok maguk csinálják maguknak a konkurrencziát, erővel kölcsönt kötnék s ezzel lekötélezzik a vevőt. Adnak azután neki hitvány kottyvalékot drágább pénzért, mi persze nehezebb fizetésekkel jár és ez egyik oka a tönkremenetelnek, szóval, segítik, de veszít. A szegény kávé, a ki nízik az üzlet-vételnél, mert a kávéház — teszem 6000 frt, ehez 3000 frtot ad a sörös, a szódagyáros 500 frtot, két főpinczér 1000 frtot, 500 frtot a pék, berendezést kap hitelbe s ha még kell valami, kap kölcsön is, mert saját tulajdona az üzlet. Ez a sablonja a mai kávéház átvételének.

Ezek után következik a sablonos tönkre-menés a sablonos sikkasztással. Egyrészt azért következnek ez be, mert a tulajdonos az ügyöknök azt mondja: 500 frt kell nekem házbérre, tehát küldjön nekem egy főpinczért, ki most 1500 frtot ad. Az ügyöknök, mert kötelességet teljesíti, mesél annak az új főpinczérnek egyről, boldogságról, szép jövőről és nem tudom, mily nagy szerencséről. Az új balek beleharap, elmegy, elfoglalja az üzletet és belép, de haj, csufosan be lett csapva. Az 1500 frt nem az ő pénze. kölcsön vette, erre pedig nagy kamatot kell fizetnie, szóval, ha családosi is, a nagy óvadék sokat igényel, zsarolni kell a vendégeket. Ebből azután következik az, hogy egy ilyen főpinczér kénytelen mindent, a mi keresztülvihető, keresztülvinni a kerestet. Ezt persze többen a vendégek közt megérik, elegendetnek lesznek és kímáradnak. A pék az ily kölcsön-üzletet szintén kénytelen kihasználni és komisz, olesó s tüteményt ad; ez is elhajtja a vendégeket; tehát tény az, ha nincsen elegendő tőke, azaz saját pénze, akkor nem bír reuzálni, azt mindenki jól tudja; az az új főnök is, a ki veszi az üzletet, az alkalmazott is, a ki szegődik hozzá; mert nem egy főpinczér-leváltásnál láttam, hogy egyik, azaz a régi, az az ő, vagyis az új főpinczér kauzójából lesz kifizetve, szóval, már az új főpinczér is bele van avatva a jövőbe, a bekövetkező sikkasztásba. Tudva a helyzetét, mégis ott marad, talán keresis valamit; családosi, hideg van, tél és még sok ily ok ösztönzi arra, hogy ott maradjon, szóval, az óvadékot reszkirozza. He most bekövetkezik a katasztrófa, saját magát okozhatja és csak magának tehet szemrehányást.

Ebből pedig vonjuk le a konkurrencziát, tanuljunk. Már régen tudjuk, de senki vele nem törődve, engedik szabadon tovább is ilyen svindli üzlet-nyitásokat, azért van Budapesten még egyszer annyi kávéház és vendéglő mint kell; de még egyszer oly komisz bor, étel, kávé és likör, mint szabadna lenni egy kávéház vagy étteremben. Ebben a tulsók üzletben van a nyomorgó szaktárs elosztva, csekély munka, csekély kereset mellett; ha ellenben kevesebb volna a kávéház, kevesebb volna a pinczér és jobb volna a kereset s így a gazdának is könnyebb megélhetés volna biztosítva.

Ezen pedig úgy lehetne segíteni, hogy azokat a vendéglősöket és kávéásokat, kik nyomorgóva élnek máril holnapra és kigondolják a furlangot, mily módon lehetné egy

új és több pénzzel rendelkező főpinczért szerződteni, el kellene nyomni, mielőtt bekövetkezik az óvadék-sikkasztás. A főnököknek és főpinczéröknek egy oly kartell kellene kötni, mely kimondja, hogy:

1 óvadéknak csakis aránylag a napi bevétel kétszeresét szabad meghaladni nagyobb óvadékok a gazdának nem szabad követelni.

2 az óvadékok csakis értékpapírnak vagy takarékbetét könyvnek szabad képezeli.

3 meg kell tiltani a sörösöknek és pékeknek, hogy előleget vagy kölcsönt adjanak a gazdának. Ha ezt képesek volnának vagy volnának keresztül vinni, egy hónap alatt kevesebb volnának jószámmal a kávéosk és vendéglősök. Ezután jobb volna a gazdának, pinczérnek és vendégnek, mert régi história, hogy kézpinczért vett bor jobb és olcsóbb, de a hus is jobb kézpinczért. Ezt a tapasztalatot szerezte vendég és gazda is.

Ezek után volna még egy pár szó mondani valóm, melynek keresztül vitele de nagyon szükséges volna. Ez volna a M. O. P. E.-nek legumánusabb munkája, ha keresztül vinné. Ez volna, hogy a főpinczér az óvadékot nem a gazdának, hanem az előjárósnak mint iparhatóságnak adná át őrizet végett. Így lehetne 1000 fl. óvadékot is letenni, mert biztos lenne a pénz, nem kellene félni a főpinczérnek, ugyisint a gazda is biztosítva volna. A város kötelessége volna ellátni ezt, mert ezzel elejét venné a sok öreg kifosztott pinczér nyomorgásának s közöltségen való eltartásának. Az egytel kötelessége, hogy előmozdítsa a pinczérnek javát. Budapest, több mint 3000 kávéház és vendéglő van. Ezekben nagyon sok helyen két főpinczér van alkalmazva, gyakran 2000 frtnál nagyobb óvadékkal a mi összességben több mint 100.000 korona tőkének felel meg, mely után félmillió koronát kell uzsora kamattal fizetni, holott egy kávé vagy vendéglős sem ad kamatot a főpinczérnek óvadékáért, tehát ez a pénz holt pénz, melynek kamatja egy óriási tőkét halad meg évente.

Ha ennek a kamatnak csak az uzsora-részt vesszük, bátran számíthatnánk 50 ezer koronát, mely összezből bőven telnék a szegény és előregedett pinczérnek segélyezésére és nem is jutna annyi főpinczér és gazda koldus botra mert nem lenne óvadék sikkasztás megmaradna az a kereset, a miért dolgozik, hogy legyen öreg napjaira. Volna pénz arra, hogy maga a M. O. P. E. melynek javára esnék a most elvesztett kamat, megszárírdulhatna. Gyufa-, felpiszkaló- és szipkagyárat alapíthatna saját kezelésében tarthatna fenn, a hol szegény előregedett pinczérnek családjai dolgozhatnának.

Ha ez sikerülne, mely még csak álom (mert a mi szakmánknál van meg éppen, hogy nincsen ösztartás) óriási haladást érnenk el.

A terv szép és jó, előnye sok, tehát végtelen szükséges és hasznos lenne a megvalósítása.

Fogjunk hozzá!

Csepreghi Gyula.

Társas reggelik.

A „Budapesti Szállodások Vendéglősök és Korcsmárosok Ipartársulata“ minden pénteken *társas reggelit* tart. A legközelebbi reggeliket a következő helyeken tart.

November 27-ikén: **Zöldhelyi** Lajosnál VII., Dob-utca 31 sz.

December 4-ikén: **Pelzmann** Ferencz-nél „Pannonia“ szálloda.

December 11-ikén **Fürst** Tivadarnál V., Vármege ház utca.

December 18-ikán: **Kommer** Ferencz-nél IV., „Vadász kúrt“ szálloda.

December 25-ikén: A karácsonyi szent ünnepek miatt *nincsen* társas reggeli.

HIREK

Esztívők. Dr. *Sánta* Kálmán ügyvéd f. hó 14-ikén vezette oltárhoz *Maloschik* Etuska kisasszonyt, özv. *Maloschik* Ferencz né bájos leányát; Násznagyon voltak: *Maloschik* Antal és *Sánta* György dr. orvos Szabadkáról. Nyoszolyók voltak: *Maloschik* Szilvika, *Giacomo* Valika, *Maloschik* Ilona. Fővölgyek: *Scharhán* Ferencz, *Maloschik* Róbert, Dr. *Bradács* Emil. Az esztívő után az előkelő násznép a „Hungaria“ szállodába vonult fényes lakodalomra. — *Babista* József szaktársunk nőül vette *Müller* Ida kisasszonyt Szolnokról. — Diszes esztívő színhelye volt f. hó 7-ikén az erszébetvárosi plébánia templom. Ekkor vezette oltárhoz *Szauer* István főpinczér *Syllaba* Erzsébet kisasszonyt, *Syllaba* József és kedves nejének bájos és kellendüs leányát. Az esztívőn az örömapa és a vőlegény főnöke, *Lippert* Lajos és *Petanovits* József urak is megjelentek. Ott voltak a család számos ismerősei és rokoni. Násznagyon voltak: *Koporal* Nándor, *Rehling* János urak. Az esztívő után a násznép *Klívényi* Ferencz Andrassy-uti vendéglőjébe hajtott hol a lakodalmas násznép sokáig együtt maradt. A tiszta szerelemből kötött frigylen legyen Isten áldása! — *Wassermann* Mór, az „Emke“ kávéház tulajdonosa, f. hó 24-ikén déli 11 és 1/2 órakor tartja esztívőjét a dohány-utcai izr templomban *Pikler* Jolán kisasszonnyal, *Pikler* Armin fővárosi kávé bájos leányával. Boldogság frigyükre!

Halálözás. *Waldmann* Lajos nagyváradi kávéház-tulajdonos életének 69-ik évében elhunyt. — *Fischer* Fülöp szegedi főpinczér-ügyöknök, ki e téren Szegeden 30 év óta tisztességgel működött, e hó 6-ikán jobblétre szerenderült. Halálát bánatos özveggye siratja, ki az ügyöknökséget saját neve alatt tovább folytatja.

A győriek. Nyugdíjintézetünk győri választmánya *Posch* Nándor előktele alatt mult kedden ülést tartott, melyen elhatározták, hogy az intézetet, melynek eddig 167, 814 korona alapitőkéje van, a kartársak között ismertetik.

Vendéglői üzletáthelyezés. *Edelmann* Antalné a Zrinyi-utca 1. szám alatt levő vendéglői üzletét a ház lebontása miatt Nádor-utca 13 szám alá helyezte át. A jó konyhájáról és kitünő italairól ismert vendéglőt ajánljuk t. olvasóink figyelmébe. Sok szerencsét kívánunk új vállalatához.

Új vendéglő. *Nóvák* Ferencz, az „orient“ szálló volt bérője, legutóbb a „Metropole“ szálloda volt üzletvezetője, a Keresepi-ut 61. számú házban diszesen berendezett vendéglőt nyitott. Régi szaktársunknak sok szerencsét kívánva, üzletét ajánljuk t. olvasóink figyelmébe.

Szálloda-átvétel. Budapestén a csömöri uti „Predeál“ szállodát és vendéglőt *Rith* István vendéglős szaktársunk vette át a szálló tulajdonosától, *Burgermeister* Vinczétől. Üdvözöljük!

Pinczér-táskák. Főpinczéröknek nélkülözhetlen, czélszerűségében felülmulhatatlan pinczértáskák kaphatók tartós és jó kivitelen *Molnár* Vilmos kesztyűgyárosnál Budapestén, IV. Károly-körut 28. szám. A „Vendéglősök Lapja“ olvasói előnyáran részesülnek. Meltőztassék tehát jelen ajánlatunkra hivatkozni.

Bortőzde és borvásár. A Magyarországi Bortelmezők és Borkereskedők Orszá

gos Szövetsége, mint márközöltük, bortözsédét és ezzel kapcsolatban borvásárokat szándékozik szervezni Budapesten. A szövetség ügytervezi az intézményt, hogy borvásárt minden hónapban rendez, melyen a szövetség bortelmei tagjai eladó borkészleteik mintáit bemutatják a vásáron megjelenő borkereskedőknek és borbizományosoknak, kik az egész országból beiköltött bormintákból egy helyen válogatnak és így bevásárlásaikat sokkal egyszerűbben és könnyebben végezhetik. Az első borvásár az évi november 28-án lesz a *Magyar Kereskedelmi Csnrnok helyiségeiben* (Budapest Szabadság-tér). Noha a szövetség ezeket a borvásárokat csak a saját tagjai számára rendezi, az első nagy borvásáron kivételesen az ország minden termelője résztvehet, a ki ebbeli szándékát az Országos Szövetség központi irodájába e hó 20-áig bejelenteni.

Hokkes József (VIII., Gólya-utca, 46.) képviseli a szállodások, vendéglősök és kávéosok részére hazánk legkiválóbb kereskedőházát, a *Brázay Kálmán* cégét, a mely legnagyobb raktára legjobb minőségű fűszereknek, csemegéknek, sajtoknak, vajaknak, borkoknak, pezsgőknek, teának és rumoknak. Fő lerakata a reimsi *Delbeck & Co.* pezsgőinek, a müncheni *Hoßbräu* kiviteli söröknek hordóiban és palackokban, nemkülönben *Belatyni* Arthur velencei pezsgőinek, a hamburgi *Lucca* társágnak stb. Ajánljuk *Hokkes József* urat, mint e nagy cég *képviselőjét*, olvasóink pártfogásába.

Meghívó. A *Budapesti pincesz-egylet* 1903. évi november hó 25-én, szerdán, saját körhelyiségében, Kerepesi-út 9/b sz. alatt az egyleti selygéalap javára *táncszertelt* rendez, melyre t. czinédet becses családjával együtt szívesylen meghívja a rendezőség. Belépti-díj urak részére 2 korona; hölgyek belépése díjlan a zenét Berkes Béla zenekara szolgáltatja megjelenés egyszerű öltözékben este 10 órakor.

Órízkezdünk az idegen utazóktól. Az osztrák és külföldi mustárgyárosok azzal a fogással élnek, hogy maguk utaznak hozzáik selejtes készítményeket a vendéglősökre tukmálni. A vidéki szállodásoknak legtöbbörsz hízleg a gyáros ur látogatása, a ki aztán a néhány napi fukar fogyasztás viszonzásáért unszolja a szállodást, hogy ez tőle rendeljen mustárt. A legtöbb szállodás lépre negy s ha mezendel 50 kilót, küld neki 200-at a gyáros ur s a szegény szállodás dühében felsöhajthat, hogy mért nem valóság az adoma szentfutyája! Tanulhattak eleget vendéglősöink, hogy az idegen vigécektől órizkedjenek. Miért veszik vendégek bontásására s a maguk kárára a külföldi mnstárt, a mikor itt van oly hazai ezégünk, mint *Mocznik L.*, a kinek a készítményei világszerte kitünőnek vannak elismerve. Minőségre nézve jobb a legheirebb francia mustárnál s a mi fa, sokkal olcsóbb. Pontos kiszolgálásáról, tisztas eljárásáról már régen ismeretes; tehát tőle tessék a friss mustárokat megrendelni. Pártoljunk a hazai ipart!

Géczy Kálmán vendéglője. *Géczy* Kálmán előnyösen ismert szakértésünk kivette a *Baross-* és az *Óriás-utca sarkán* levő vendéglőhelyiséget kivette s azt esinason berendezte, megnyitotta Hamisítatlan, jó italai, magyaros étkei miatt megérdemli, hogy szakavatott kartársunkat olvasóink pártfogásába ajánljuk.

A felső-pulyai szállodát Sopron-megyében a lapunkban megjelent hirdetés folytán *Toth* Ignác vezette át, a ki budafoki szállodájában tette ismertté és kedvelté a nevét székes-fővárosunk közönsége előtt.

Magyar művészek az „Orient”-ben. *Fejér* Dezso, a „Kisfaludy-színház” volt igazgatója, méltánylandó vállalkozásba

kapott. Ugyanis a *Kerepesi-út* 42. szám alatt a „Népszínház” átellenében levő „Orient”-szálloda *kävéházában* varieté-színpadot rendezett be. Társulata kiváló művészekből és 20 tagból áll tiszta magyar, irodalmi színvonalon álló előadásokkal gyönyörködöteti a közönséget. Az előadások szabatosak s felelelik az operettek, énekes bohózatokat, vígjátékokat és népsziműveket, tarkítva magán- és pár-jelenetekkel. A tagok nemcsak tehetségesek, hanem komoly igyekeztűiek is, műsoruk válogatott s nélkülözheti a németbe ojtott, magyarnak csufozt zongorajok izetlen sikamlósságait, a mik különben tragárságoknak is bátran volnának nevezhetők. Az előadások tehát nemcsak élvezetesekek, hanem izlés-nemesítőek is, úgy, hogy a családok kereshetik itt szórakozásukat. Ehez járul, hogy özv. *Foltin* Jánosné jónak ismert italaik és ételeik jutányosan élvezheti a közönség. Az „Orient” ezek szerint nemcsak a legkiválóbb magyar varieté, hanem igazi cafe-restaurant.

Elítélt borhamisító. *Ungár* Lipót kismartoni lakost a belügyminiszter mesterséges bor készítéséről és forgalomba hozataláért 20 napi elzárásra és 600 kor. pénzbírságra, a mesterséges bor naturálzására és az itélet hírlapi közzétételére ítélte. Elég-telével vesszük a hírt tudomásul, mert *Ungár* Lipót gyalázatos üzemei a kismartoni borok reputációját rendkívül rontották.

Uj pálinkafűző. A kis üstön való pálinkafűzőnek rendes hátránya az, hogy az így nyert pálinka vagy kozmás, vagy fűstös izü lesz. Ezt a hibát elkerülendő, egy székegyhádi rézművesmester olyan készüléket szerkesztett, melynél az anyag odasülését vízzel megtöltött keőtös fenék megakadályozza és a melynek további előnye, hogy könnyen szabályozható. Ezt a szabadalmazott készüléket 4-féle nagyságban hozza forgalomba: 50, 100, 150, és 200 literes nagyságban.

Bor-bevitelünk Angliában. *Dr. Ruttkay* Vilmos, a kereskedelmi miniszter londoni szaktudósítójának, sikerült érintkezést lépnie egy ottani bornyagkereskedő cézzel, mely hajlandó nagyarányokba szervezni magyar borbevitelt.

Első magyar részvényserfőzde igazgatósága az 1902-1903. üzletévre is 140 K. = 23¹/₃ százalekos osztalék fizetését javasolja a közgyűlésnek, a mi örvendetes jele annak, hogy ez a hatalmas vállalat termékekéi kitűnőségével még a gazdasági pangás-on is diadalmaszkodott.

Régi serfőzde új üzembn. A pétérvári sörgyárát, a mely hosszab ideig szünetelt, *Slavnic* István újvidéki gépgyáros 61.000 K.-ért megvásárolta s a modern technika vívmányai szerint átalakította, ismét üzembe helyezi.

A villányi borvásár. E hó 15, 16 és 17. napján sikerült borkiállítás és borvásár volt Villányban, a melyben e nemes borvidék idei, igazán felséges termése, mind a fehér, vörös és siller fajokban, elragadta s kiállítást közönséget; a vásárlási kedv nagy volt, de a készlet már eleve elfogyott.

Elítélt osztrák borkereskedő. A m. kir. belügyminiszterium megerősítette azt az itéletet, a mely *Avancini* Gedeon tirol borkereskedőt, mesterséges bor forgalomba hozatala miatt, 30 napi elzárásra változtatható 600 k. pénzbüntetésre s kifogásolt 9,080 l. borának megsemmisítésére ítélte.

Kemény seprő vétele. A borseprő szűrésre, illetőleg kipréselésre után maradó kemény salakot, vagyis seprőtésztaát mér-mázsáinkint 3-5 koronáért vásárol: *Rosner* S. Budafok. *Stern* Géza Budapest (Erzsébet körút 36.) *Löwy* Gyula (Bánya-utca 10.) Vendéglőséink, ha van ilyen seprőjükel adó, forduljanak ezekhez a czégekhez.

Bérbendő vasúti vendéglője. *A. M. Á. V. Zimanyi* pályavendéglője. Határidő

nov. 28. Bántépénz 200 K. — A kiscsellői pályavendéglő. Határidő december 15. Bántépénz 300 K. Bérlet tartalma mindkettőnél 5 év 1904 — től.

Hír Szombathelyről. Nemcsak Kolozsvárnak van *Kikiker-vendéglője*, lesz mir szombathelynek is. A mint onnan jelentik, *Kikiker* Kálmán bodega-tulajdonos, kolozsvári szakértésünk testvére, bérbe vette az ottani kaszinó vendéglőjét.

A vendéglősök szíve. A györszigei első magyart asztaltársaság a minap 20 szegény gyermeket látott el meleg gnyúval. A gyermekeket *Fleischmann* Zsigmond vendéglős vacsorával lepte meg.

A budai „Gourmand”-vendéglő. *Nagy* István Krisztina-körút 61. szám alatt levő vendéglőjében minden szombaton disznóvan. A magyárosan készült disznóságokhoz jobbnál jobb italokkal szolgál a budaiak kedvelt *Nagy* Pistája. Erdemes átrátnulni.

Egy kicsinyég nem láttuk. A „Buda és Vidéke” jelenti, hogy ő megvan és „Hol volt, hol nem volt . . . újra ott van *Lipót*”, már t. i. *Sans* Lipót, a ki *Alkotás-utca*zi régi vendéglőjét újra átvette és kitűnő borokkal örvendezteti meg a derek Noé tisztelőit.

Veszprémből. *Mutola* Mihály, a vásártéri „Jó barát” vendéglőse, átvette ugyanott a „Fekete Sas” vendéglőt.

Uj szállodás. *Aradon Gavrilette* Miklós kibérelte a „Három Király” szállodát s azt elegánsan átalakítja, megnyitotta.

Az aradi Hungária. Skergula István barátunk mintaszertűen vezetett *kävéház*a, a mint már jelentettük, napról napra jobban meghódítja a közönséget. Az elegancia, kényelem, a kitűnő italok, a pompás buffet teljesen oda szoktatta a közönséget s az előleki világnak színház után most ott van a találkozó helye.

Az Első magyar részvényserfőzde bruttó árnyvédelme a szeptember 30-án lezart 1903.9063. üzletében 4.188,712 k. volt, 66,318 k.-val kevesebb, mint az előző üzletében, az összes bruttó jövedelem pedig 12,229 (+35,956) k. kamatbevitellel és 20,013 (-430) k. nyereség-át.ozattal 5,220,958 (-63,154) k.-ra rugott, melyből az üzleti költségek 74,624 (-25,952), hordó, borsó, fa és szén, anyag, jegy, biztosítás és üzleti adó 622,471 (-81,471), söröző és sör-ádoptélek 3,038,604 (+143,998), kérés követelések 64,127 (+27,947) s értékesítésekkel 125,000 (+5000) k.-t, vagyis az összes költségek és kiadások 4,694,826 (-57,172) k.-t emésztettek meg s így a tiszta nyereség — az összes bevetel 63,153 k.-val, az összes kiadások pedig 57,172 k.-val csoknyeken — 5081 k. vagy 526,138 k.-ra csökkent, tehát csak jelentéktelenül változott, ugy hogy a társaság ezuttal is 140 K. = 23¹/₃ százalekos fizethet a 3000 db 600 k.-ás részvények. A társaság söröző- és sörádoptélek-hátraleka 863,601 k.-ról 946,332 koronára, egyéb adósságai 170,147 koronáról 196,823 koronára növekedtek, a segéd- és nyersanyag fel és egész gyártmányok készlete 784,154 koronáról 917,594 koronára emelkedett, ellenben a Kőbányai malatagyár rt.-nál való részesedés 390,400 koronáról 350,000 k.-ra iratott le, a könnlévőségek pedig 1,849,635 koronáról 1,737,395 koronára csökkentek, mely utóbbi összegben a sorlírték 1,391,094 koronával, a hordóhitelek pedig 346,231 koronával szerepelnek.

A Kőbányai polgári serfőzde r-ttől bruttó árnyvédelme a szept. 30-án lezart 1902/1903. üzletében az előző évhez képest 156,606 k.-val 1,311,544 k.-ra emelkedett, melyhez még 8388 (-3958) k. nyereség-át.ozat járul, úgy, hogy az összes jövedelem 1,319,962 (+168,559) k.-ra rug. Előbb az üzleti költség 494,091 (-63,350), anyag, jegy, szeker, kamato, biztosítás és üzleti adó 448,008 (+40,536), söröző és sörádoptélek 1,698,709 (-71,638), kérés követelések 78,078 (-51,967) és értékelések 165,498 (+8192) k.-t, vagyis az összes költségek és kiadások 2,884,383 (+136,649) koronát emésztettek meg s így a tiszta nyereség — az összes bevetel 163,559 k.-val, az összes kiadás azonban csak 136,649 k.-val növekedett — 36,910 k.-val 255,579 k.-ra emelkedett, úgy, hogy az osztalék 10 korona 5% lesz az előző évi 4%-kal szemben. A társaság söröző- és sör-ádoptélek-hátraleka 900,120 k.-ról 722,162 koronára, forgalomban levő előlgyánvi 820,600 k.-ról 687,000 koronára, egyéb tartozásai 330,306 k.-ról 151,010 k.-ra csökkentek s ez a magyarázata annak, hogy az elmúlt üzletében kamatkiadásai kerek 14,000 k.-val kisebbtek. A Kőbányai malatagyár rt.-na való részesülés változatlanul 245,900 k.-val van kimutatva, az adósk 1,496,103 k.-ról 1,530,452 k.-ra emelkedtek, a többi vagyontétel közül pedig lényegesebb változás csak a nyersanyag és készgyártmány készletén állt be, mely 704,477 k.-ról 491,529 k.-ra csökkent.

NYILT-TÉR.

300 hecto kiváló finom idei fehér kadarka bort ajánl 27 koronájával Nyírády László szőlőbirtokos Keckskemén.

Bártfa-fürdőn a már 16 éve fennálló GÄRTNER-féle étterem, mely a legszebb és legjobb helyen fekszik — családi körülmények folytán több évre bérbe adó. Bővebb értesítést ad a fürdőigazgatóság Budapest, VI., Váci-körút 45. II. em.

Saját termésű

szegzárdi fajborok,

új vörös, fehér és siller, igen jutányos áron előadó **BÜRGER MÁRIA** urnőnél Szegzárdon.

Bucsuzó és köszönet.

Azon alkalommal, hogy én az „Országos Pinczer Egyesület” vezetőségétől megváltam és hogy vidéki uton veszek bucsút igen tiszelt személyes barátaimtól, ismerőseitől és jötteimről, valamint a „Magyar Országos Pinczer Egyesület” mindazon tisztelt tagjaitól, kik engem Budapesten való tartózkodásom ideje alatt ezen nemes és udvós intézmény létrehozatalánál közreműködéseikkel támogattak s bizalmukkal megajándékoztak. Fogadják mindnyájan *őszinte köszönetemet* az irántam tanusított jóindulatukért, baráti és kartársi szeretetükért. Tartsanak meg továbbra is jó emlékeztűkben. Isten önnelkel a viszontlátásig!

Budapesten, 1902. november 14.

Kartársi tisztelettel

Kalmár Fábrián.

CSEMEGE NARANCS ÉS GYÜMÖLCS.

5 kilós pósta csomagokban.

Jaffa narancs óriás kor. 2.40. Arany parmen-gold raneta és más különleges fajlmák kor. 4.— Malaga szőlő 1 kiló kor. 2.— Datolya francia 1 kiló 2.80. Előbéli füge 1 kiló kor. —.80 Szalon Combonok 1 kiló kor. 2.— és 2.60. Héjas mandola francia kor. 2.70. Megeyori 1 kiló kor. 1.80 és 2.40. Candirozoti gyümölcs 1 kiló 3.— Szalámi 1-es rendű 1 kiló kor. 3.50. Prágai sonka 1 kiló kor. 2.30. Virstli Frankfuri párja kor. —.12. Virstli Hécsi párja kor. —.20. Pészgő bor 1 nagy üveg kor. 1.80. Törley pészgő 1 nagy üveg 4.— mindenféle francia és magyar különlegességek megrendelhetők legolcsóbban.

Tomcsányi Gyula

Budapest, Kerepesi-ut 17 szám.

Szabadalmazott és javított

„ST. JULIEN“ BORDERITÓ-POR

bor és mindennemű szeszes italok derítésére.

Miután arról értesültem, hogy a szőlőbirtokosok Magyarországon és Ausztriában — mint ez Franciaországban általánosan történik — a mustot a rohamos erjedés alatt nem a szőlőmagon erjesztik és ebből kifolyólag ez a bor nem is tartalmazhat cseresavat, kényszerítve voltam **Sz. Julien borderitó-poromat** a magyar és osztrák borok számára úgy összeállítani, hogy ezen országok borai, a jelenlegi tökéletlen és hibás kezelés daczára, az én **Sz. Julien borderitó-porom 24 órában belül tükör tisztára tisztítva legyenek** és az eddig ismert tisztítószernek, mint vizaháló, gelatina stb. nélkülözhető legyenek, feltéve, hogy a **használati utasítás** pontosan betartatik. Ezen por csak akkor **hamisítatlan**, ha a **bádogszeleczék védjeggyel** vannak ellátva. — Ezen **Szt. Julien borderitó-por** dr. Szilágyi Gyula m. kir. budapesti törvényszéki hites vegyész ur és a cs. kir. bor és gyümölcs kémiai-physiológiai kísérleti állomás által Klosterneuburgban (Bécs mellett) vényi elemzés alá vétetett és ennek alapján az **1903. évi évi XXIII-ik törvényezikben foglalt követelményeknek teljesen megfelelőnek** találtatott. **A Sz. Julien-por használtatik:** vörösborokhoz az I. számú, siller bor, sör és eczethez a II. számú, fehér bor és a legkülönfélébb szeszek és pálinkához az III. számú.

Főraktár és egyedüli eladás Ausztria és Magyarország részére:

FROMMER TESTVÉREK-nél Budapest, VI., Andrassy-ut 9.

ÓVÁS! Miután a kereskedelemben több hasonló derítőpor hozatik forgalomba, melyek vérrrel készítvék, b. figyelmüket azon körülményekre felhívjuk, hogy ezek eladása, valamint ezekkel való derítés vér tartalmuknál fogva, törvényileg tiltva van.

ÜVEGGYÁRI TELEPEK

azelőtt

Schreiber J. és unokaöcscsei

BUDAPEST,

IV. Régiposta-utca 10. (főlem.)

Nagy raktár

ÜVEGÁRUKBAN

vendéglők és kávéházak részére.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Magyar

Fűtőkályhákat és tüzhelyeket

szállít a legjobb minőségben jótállás mellett

EHRlich G. GUSztáv

magyar kályhagyára Budapesten.

Mintarakatár:

Gyár:

VII. Dohány-utca 12. sz.

VII. Fogarasi-ut 6.

Telefon 60—08.

Telefon 62—21.

Meidinger kályhák: egy vagy több szoba fűtésére legegyszerűbb kivitelben a legdiszesebb. Központi fűtések: szabályozható töltőkályhák tüszilárd betéttel fa vagy szénfűtésre. Kályhák vendéglők és kávéházak részére. Légszusz-fűtőkályhák, légszuszfűzők, légszusz-takaréktűzhelyek, légszusz-vasalók. Takarékos asztaltűzhelyek, vendéglői és kávéházi tűzhelyek. — Szelelőrácsok.

Árjegyzékkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálok.

Zalaegerszeg r. t. város polgármesterétől

3396 kig. 903.

Hirdetmény.

Zalaegerszeg város közönsége a tulajdonát képező

„Arany bárány”-hoz

czimzett két emeletes, a mai kor igényeinek megfelelően épült és a város főterén fekvő **szállodáját** 1905. év január 1-től 1914. év december 31-ig terjedő **10 évre módosított feltételek** mellett haszonbérbe adja.

Kikiáltási ár 12000. tizenkétezer korona évi bérösszeg.

A bérbeadás 1903. év november hó 28 ik napjának délután 3 órájig a polgármesteri hivatal iktatójába benyújtandó zárt írásbeli ajánlatok alapján történik. Felhívtnak tehát a vállalkozni szándékozók, hogy a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, a városi pénztárból előzetesen letenni s arról szóló nyugtát a zárt ajánlatához csatolni sziveskedjenek, mert e nélkül benyújtott ajánlat figyelembe vétetni nem fog.

A bérbeadás részletes feltételei külön pontokba foglalva bérmentesen bárkinek kérelmére megküldetik.

Zalaegerszeg r. t. város tanácsának 1903. október 31-én tartott üléséből.

Várhidy Lajos,
polgármester.

TELEFON. Magyar kir. szabadalom. Milleniumi kitüntetés. Hazai első szab. fém- és vasbutor-gyár

TELEFON. BERLIN 1893. Arany kereszt.

HOCHMANN LAJOS

BUDAPEST.

Központ és iroda:
Rottenbiller-utca 9/a sz.

Üzlethelyiség:
Erzsébet-körút 4. szám.

Saját gyártelep:
Gizella-ut 26. szám.

Sárgaréz és vasbutor

szállodák, nyaralók és magányosok részére.

Saját szabadalm. sodrony ágybetétek Lószőr- és afrique derékaljak, kerti lugások, kerti butorok nagy választékban, szolid és jutányos árak mellett.

Különlegesség: Angol rézágyak és függőnytartók. (cornisses.)

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

KOVALD PÉTER és FIA

cs. és kir. szabadalm.

Mű-, kelme- és szőrme-festő, vegy-tisztító és

gőzmosó gyára

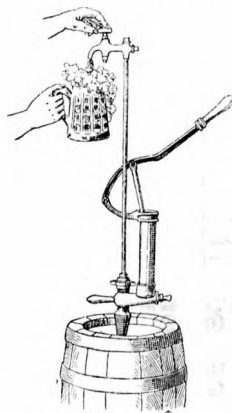
Budapest, VII. Szövetség-utca 37.

Elvállalja szállodák és vendéglők
fehérneműjét.

Telefon 58-45.

WATTERICH A,

Budapest, VII. Dohány-utca 5.

Vendéglős urak
figyelmebe!!!

A 48. számú szab. löngyomású sörkimerő készülék, mely abban különbözik a többi készü-lektől, hogy önműködőleg záródik; tehát minden jaratlan egyén kezelheti s nincs kitéve az elrontásnak.

Az árkülönbözet aránylag az előnnyel oly csekély, hogy az mindenkinek ajánlható.

Ára csak 30 korona.

Első magyar üvegyár r. t.

Budapest, V. Fürdő-utca és Ferencz József-tér sarkán. (Lina-utca.)

Vendéglői, kávéházi és háztartási üvegaru.

Szorgalmas vendéglős vagy nős főpinczér kerestetik egy vendéglő elszámolására a vendéglő teljesen be van rendezve jó lakás a házban, a konyhát saját számlájára vezeti, az italkról 10 százalékot kap. Óvadék 500 kor. Czim a kiadóhivatalban.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
Kiváló minőségű
SÁVANYÚ-KÖR

Hitelt nyujtok
1-2-3 övre (kamat nélkül): városok, községek, nyergék, vizszá-lyozó társulatok, mérnöki hivatalok, szövetkezetek, nagyobb uradalmak
A más hitelképes testületeknek.
A hitelnyújtás szőlőössze- és borra nem vonatkozik.

Közgyűlés.

Az „Első magyar részvény-szertőzde”

t. cz. részvényesei ezennel tisztelettel meghívtnak a folyó évi november hó 22-én délelőtti 11 óra-
kor a társaság VIII. Esterházy-utca 6. számú saját háza első emeleti irodahelyiségében tartandó

XXXVI. rendes közgyűlésére.

TÁRGYAK:

1. Az igazgatóság évi jelentése, a felügyelő bizottság által megvizsgált mérleg előterjesztése, a kifizetőbizottság megállapítása és a felmentvény megadása.

2. Három igazgatósági tag választása.

Azon t. cz. részvényesek, kik szavazó jogukat gyakorolni akarják, sziveskedjenek részvényeiket, azok szelvényeivel együtt, az alapszabályok 13. §-a értelmében legalább két nappal a közgyűlés előtt, a társaság penztárára (VIII. Esterházy-utca 6. sz. I. emelet) terítvény ellenében letenni, hol a felügyelő-bizottság által megvizsgált és helybenhagyott mérleg, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentései, nyolcz nappal a közgyűlés előtt a részvényes urak rendelkezésére állanak.

Budapest, 1903. november 3-án.

Az igazgatóság.

Meghívó.

A Kőbányai polgári sertőző részv. társ.

t. cz. részvényesei a folyó hó 25-én délután 3 óra-
kor a „Magyar leszámító- és pénzváltóbank” helyiségeiben (Budapest, V. Dorottya-utca 8. sz. a.) tartandó

XI-ik rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívtnak.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt 1902-1903. üzleti évről.

2. A zarszámadosok előterjesztése, a mérleg megállapítása és a tiszta jövedelem hovaforrdítása, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére adandó felmentvény iránti határozathozatal.

3. Egy igazgatósági tag megválasztása.

4. A felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása és tiszteletdíjak megállapítása.

A részvények letéteményezhetők:

Budapest: A társaság penztárára Kőbánya Maglód-ut 17. sz. alatt, az Angol-osztrák bank budapesti fióktelepén V. Fürdő-utca 6. szám alatt, a „Magyar leszámító- és pénzváltóbanknál Dorottya-utca 8. sz. a.

Bécsben: Az „Angol-osztrák bank”-nál I. Strauchgasse 1.

Az igazgatóság.

Károly István főherczeg
sabayuschi sörözőjének
magyarországi képviseletét
elvéllalván, ajánlom ezen
söröződe eredeti töltésű

„PORTER-sörét”

mely a leghíresebb

angol gyártmánynyal egyenértékű.

Ezen
finom különlegesség

mely mint élvezeti ital is nagy becses bir, orvosi tekintetek által úgy is mint diétetikus tápszer gyomor-bajosok részére, valamint verszénny-ségnél, a legoszorvok megelégelése-
seinel és vegül láradozó helogek erő-gyárapítására, nemkülömben az álmat-lanság leküzdése czéljából ajánlatik. Ismerteló leirast, valamint jutányos árjegyzeket ugy a Porter-söröl, mint,

kőbányai hordó- és üveges sörökről,
mely utóbbiak a rendkívül czélszerűnek bizonyult kizáró szabadalommal védett koronás dugokkal vannak elzárva, kivánatra azonnal kúldok.

SCHÄTZ JÓZSEF

sörnagyerkeskedő,

Budapest, VIII., Práter-utca 47

A Porter-sör kapható minden előkelő fűszer- és csemege üzletben, valamint kávéházak, éttermek és szállodákban.

Vendéglősök szálloda és étterem tulajdonosoknak

már nélkülözhetlen a

== „Viktoria“ ==

főzelék és gyümölcs-gyalu,

mely eddig nem látott szép formákba aprít kőrítésnek valót s egyuttal pótolja a tők-káposzta és répa gyalut.

Ára bérmentve, a pénz előzetes beküldésénél 50 krajczár.

Viktoria gyalugyár

Budapest, Nagykorona utca II. sz.

Viszont eladók kerestetnek.

Egyes szám
15 kr.

Egyes szám
15 kr.

Magyarország legkedveltebb élclapja.

Megjelen minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	—	—	—	—	—	6	frt
Fél évre	—	—	—	—	—	3	frt
Negyed évre	—	—	—	—	—	1	frt 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VIII. ker. Rökk Szilárd-utca 4. szám.

SEC

SEC

Talisman
TÖRLEY JÓZS. ÉS TSA

Promontors

(Budapest.)

adart.

SEIDL EDE ALAPITTATOTT
1873.

vászon és fehérnemű raktára

Budapest, VII. Akácza-utca 62. szám.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát a legutányosabb árak mellett **rumburgi, irlandi creas, fonál és sziléziai vásznakban**, minden nagyságu damaszt é **kávés terítékekben**, törülközők, zsebkendők és törülőkben, szőnyegek és csipke-függönyökben, ágy és **asztalterítőkben**, pique, trico, flanel és levarrott paplanokban, **Schroll-féle chiffon minden szélességben**, nanginok, színes és fehér ágyhuzatok szintartó franczia és cosmanosi creton, batizst és zephi-rekben, színes és fehér barkétekben, **nagy választék saját készítményü férfi ingekben** kézelő, gallér és nyakkendőkben, női-, férfi- és gyermek harisnyákban

Szegeden, a Kárász-utczában levő

„PRÓFETA“

nagyvendéglő és szálloda bérbeadása.

1904. évi november hó 1-ével megkezdődleg 6, esetleg 10 évre haszonbérbe adatik az általánosan közkedvelt, Szeged város előkelő katonai és uri polgári közönségének elsőrendü téli sörceanoka és **legnagyobb nyári kerthelyisége**, mely a város legnépeseb és legelőkelőbb utczájában van.

A bérbeveendő szállodát a bérlőnek saját tulajdonát képező **új berendezéssel** kell ellátnia mely egyszerűs mind biztosítékot (kanció) képez a bérlőnek.

Értekezhetn Szegeden, Rudolf-tér 13. sz. alatt FERENCSEVITS GYÖRGY urnál, illetőleg megbizottjánál.

MUSTÁR

(eredeti francia mód)

valamint kítettő minőségű

PARADICSOM

1 és 5 lt.-es üvegekben
vendéglős urak részére kapható

MOCZNIK L.

conservgyárában

Budapest, VIII. ker. Alföldi-u 10.

A budapesti
elsőrendü vendéglősök szállítója.

A világhírű francia
DELBECK & Co,

reimsi pezsgőborgyár

és

a müncheni Hofbräu

magyarországi főlerakata.

Brázay Kálmán

Brázay Kálmán

Válogatott fűszer-
árúk, mindennemű
bel- és külföldi cse-
megék, magyar és
francia pezsgő-
borok, rum, tea,
liqueurök, sajt, vaj,
kassai, prágai sonka,
felvágottak, gyümöl-
csök stb. raktára

Brázay Kálmánnál

Muzeum-körut 23.

Vendéglősnek, és mézárósnak ki-
válóan alkalmas emeletes Bérház
felső Magyarországnak akadémiával s külön-
féle tanintézetekkel s nagy társadalmi intel-
ligenciával bíró egyik **negyobb városá-**
ban, mely házban már felszabadot megha-
ladó idő óta egy évente 3—4000 forintot
jovedelmező előkelő

Jó vendéglői üzlet van.
a házban van ezenkívül a város legjobb
meneteli

mészárszéke is,
a ház egész első emeletét pedig a város leg-
előkelőbb köreiből alakított **Clubb birja**
hárban, örökösök osztozkodása foly-
tán jutányos áron eladó.

Bővebbet:
Budapest, III. ker., Ürömi-utca 20. sz.
Gyűnökök díjaztatnak.

Bor- és pálinka-eladás

KUN-SZENT-MIKLÓSON.

Alulirott termelőnek **120 hektó**
idei fajtiszta, elsörendű saját ter-
mésű **Risling-bora**, 30 hektó
Ó-Risling és 9 hektó saját főzésű,
20°/_o-os **Törköly-pálinka** van
eladó. Venni szándékozók egyene-
sen alulirothoz forduljanak.

Tóth Zsigmond

földbirtokos.

KRISTÁLY SZT. LUKÁCSFÜRDŐ-
hegyiforrás
ÁSVANYVÍZ

Szálloda-bérbeadás.

Komáromban a város kellő közepén
levő jóhírű

„Központi“ szálloda és kávéház
teljes berendezésével együtt a tulaj-
donos visszavonulása miatt **szabadkézből**
bérbeadó. Bővebb felvilágosítást nyújt:

Phur Károly

a „Központi“ szálló és kávéház tulajdonosa,
Komáromban.

Cs. és kir. udvari és kamaraszállító

DREHER ÁNTAL

kőbányai söröződjé ajánlja

= duplamalátá kősörét =

majolika-korsóiban. — Ezen sör, mely kiváló malátá-
kivonatánál fogva legjobban ajánlható, gyors közkedvelt-
ségre talált a t. közönségnél. A duplamalátá kősör
eredeti láccsóban 25 és 50 korsónként **kőbányai söröző-**
dőmben (Telefon 55—34.) kaphatók Kisebb mennyiségben
a **duplamalátá kősör** minden nagyobb fűszer- és esemege-
kereskedésben, valamint kávéházakban is kapható.

Tata-Tóvároson

a főutcában a jelenlegi **Kaszás-féle**

kávéház

a háznak **összes mellékhelyiségeivel** 1904.
február hó elsejére jutányos áron

k i a d ó.

Erdeklődők sziveskedjenek **Schwarz Adolf**
urhoz, Budapest, VI. Eötvös-utca 26/b. sz. fordulni.

Ifj. Kéménty Ferencz

szénsavgyára

Budapest, IX. Soroksári-utca 24.

1903. év elején kezdette meg a
működését.

A t. czimű szénsav fogyasztók
kéretnek, hogy megrendeléseiket
már most intézzék a gyárhoz,
hogy igényeiknek minden irány-
ban megfelelhessenek.

Gömbös János

vendéglője

BUDAPEST,

IV. Magyar-
utca 3.

Jó italok, ma-
gyar konyha.
Vidéki szék-
társak gyűl-
helye.

GROSZMANN MIKSA

BUDAPEST,
VII. GIZELLA-ÚT 35.

14.
MAGYAR
ÁLLAMI ARANYEREMÉNY
HORDÓ
GYÁR
ALAPÍTOTT, 1875.

ELADÓ VENDÉGLŐ.

Gyöngyös város egyik legforgalmasabb helyén
32 év óta fennálló, nagy látogatottságnak örvendő

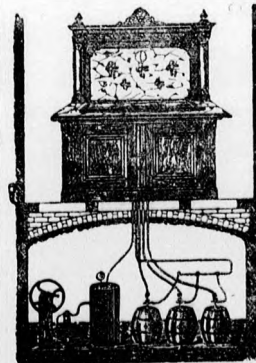
elsőrangú vendéglőmet

egészségi okokból **házzal és teljes berendezés-**
sel együtt eladom.

Bővebb értesítés nálam szerezhető.

Winkler Lőrincz.

vendéglőtulajdonos Gyöngyösön.

Hirmann Ferencz

réz-áru gyára

Budapest, VII. Csányi-utca 9.

Gyárt

SÖRKIMÉRŐ KÉSZÜLEKET

légnymással és szab. sörhűtővel

Elvállal régi készülékek átalakítását

Nagy választék

bor- és sörcsapokban

valamint mindennemű szivattyukban.

Javítások legelőszöbben és leggyorsabban
eszközöltenek.

Költségvetésekkel kívánatra díjtalanu
szolgálók.

Ifj. Hagenmacher H. Sörfőzde.

Palaczk-sör különlegességek

Szalon-sör. Maláta-sör.

Évi forgalom 5 millió palaczk.

Évi termelés 125.000 hektoliter

Budapest,

V. Kádár-utca 5.

Hagenmacher
Kőbánya.Hagenmacher
Budafok.

A Simplex Vízszűrő

a vizet teljesen megtisztítja s ezért az orvosi körök a fertőző betegségek elleni védekezés egyik eszköze gyanánt melegen ajánlják. E szűrőt alkalmazva a kávéházak, korezmák és vendéglők igen jó szolgálatot tehetnek vendégeiknek, a mennyiben kímálilag tisztá és baktériumoktól teljesen ment vizet tesznek eléjük.

A „SIMPLEX SZÜRŐ”

igen egyszerűen kezelhető, minden vízvezetéki csapra azonnal alkalmazható. Ara az I. számúnak 20 korona, a II. számúnak 30 korona, a tartalék-résznek pedig 1 K 50 fill. és 3 K.

Kapható: Ganz és Társa vasúton és gépgyár részvénytársaság belvárosi üzletében (Budapest, IV. Ferenciek-tere 2.) továbbá minden nevesebb vízvezeték-szerelőnél.

Csász. és kir. szabadalmazott forgatható tekeasztal.

Alapított 1858. Díszokmány Páris.

Telefon 60—55.

Tekeasztalok áthuzását és minden hozzátartozó kellékek és kávéházi berendezések elkészítését elvállalom.

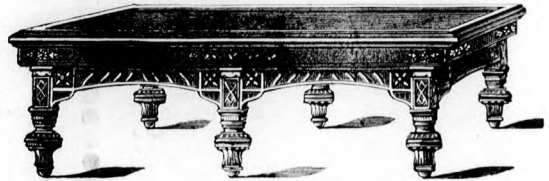
Különleges dákókat jutányos árban számítok.

Vidéki megbízásokat pontosan teljesítek.

TÓTH ISTVÁN

tekeasztal (billiárd) gyára

BUDAPEST, VII. kerület Nefelejts-utca 38. szám.

Új és használt tekeasztalok dusan felszerelt raktára

Figyelem!!

Figyelem!

Hazai ipar.

VENDÉGLŐSÖK

FIZETŐ-PINCZÉREK

szíves figyelmébe ajánlom ujonnan feltalált

oldal-zsebtárczámat,

mely hátán bekeretezve tartja a számoló-czédulákat, úgy hogy nem kell többé azokat számoláskor a tárcza belsejéből kivenni.

Árak: 3.50-től 5 forintig.

Számoló-czédulák bármikor a táskába illően ingyen. Rendkívül nagy raktár pinczér-táskákban, melyeknek feleke nincs többé külön beiltesztve, hanem a felső rész az aljával egydarabból készült, a legjutányosabb árak mellett. — Gummi- és halólyag-különlegességek tuczatonként 2, 3, 4, 5, 6 ftt. — Nagy raktár a legkivalóbb gyártmányu göröcsér, gummiharisnyák, sérvkötők, suspensoriumok és a legkülönfélebb beteg-ápolási czikkeken. — Kaphatók;

Molnár Vilmos, keztyű- és sérvkötő-gyárosnál,

Budapest, IV. Károly-körút 28. (Központi városház.)

Kézdi-Vásárhely város Tanácsától.

Sz. 4396/903.

Hirdetmény.

Kézdivásárhely város tanácsa közhírré teszi, hogy a város által a főterem épített útj

„VIGADÓ”

1903. november 25-én d. e. 9 órakor nyilvános árverés útján bérbé fog adatni.

Ezen vendéglőház tartozik a földszinten 1 nagyobb, 1 kisebb étterem, 1 kávéház, 8 vendégszoba, (7 kisebb, 1 nagyobb) az emeleten van egy nagy bál étterem és borkimérő.

Az emeleten van még egy állandó színpaddal ellátott nagy diszterem is, mely azonban nem fog bérbeadatni.

A vendéglőház jár egy istálló s egyéb mellék-helyiség.

A bérlet azonnal kezdetét veszi, mihelyt a szerződés megkötöttik.

A bérösszeg 4000 koronánál kevesebb nem lehet. Megkeresésekre a városi tanács azonnal részletes írásbeli felvilágosítást nyújt.

Megjegyezzük, hogy pályázhatnak oly egyének is, kik bérlet nem léteben, a beállítandó házi kezelés mellett, mint üzlet-vezetők működnek.

Kézdivásárhely város tanácsa 1903. november 9-én.

Dr. Török Andor
polgármester.

Vendéglősök és borkereskedők

kik jó bort venni szándékoznak,

forduljanak bizalommal

Hirschfeld S.

hatóságilag engedélyezett borközvetítő cég és vendéglőshez

Bács-Almásón.

Igyunk „Vegetál“-t!

VEGETÁL,

az 1755. év óta fennálló

**Malburg E.
Ad. és Fia**

smirczi czég
által készített
kiváló likör, egész-
séges, étvágyger-
jesztő, az emész-
tést előmozdító.

Magyarországon eddig
ismeretlen.

Kapható minden előkelő kávéházban.

Magyarországi vezérképviselő:

Kállay Jenő,
Budapest. V. Sétátér-utca 7.

Igyunk „Vegetál“-t!

Badacsonyvidéki Bortermelők Szövetsége TAPOLCZA a Balaton mellett.

A kitünő minőségű és méltányos áru borairól ismert

**Balaton-mellék 35 községének bortermelői
egyesültek**

saját termésű boraiknak a vevő közönség részére való
eladása miatt. E célból a szövetség székhelyén

**Tapolczán nyilvános horközvetítő irodát
létesített.**

melynek hivatása a vevő- és termelő-közönség érde-
keit szolgálja.

**A szövetség tehát nem nyereszkesedésre ala-
kult egyesület, hanem oly intézmény, mely egyrésztől
a bortermelők, másrésztől a borkereskedők — valamint
a vendéglősök közötti üzlethözvetést közvetíti és
élénkké teszi.**

A vevő közönség tisztelettel kéri **teljes bizalom-
mal fordulni a szövetséghez**, midőn borszükségetét
fedezni óhajta; igényei mindenkor részrehajlatlanul és a
legszelemből módon nyernek kielégítést.

Tapolczán.

Az igazgatóság

Alapítva 1825.

Alapítva 1825.

Csász. és kir. udvari szállító

HUBERT J. E. POZSONY

pezsgőbor pinczészete

ajánlja elismert kitünő minőségű pezsgőit, különösen

GENTRY CLUB

márkáját

mint a budapesti országos kaszinó pezsgőjét.

Képviseelő: KUTASSY VINCZE úr BUDAPEST,

V. ker., Bálvány-utca 26. szám.

A vendég

legkedvesebb bérlapja a BORSSZEM JANKÓ éleztap gyönyörű színes és egyéb képeivel és még a legtűrelmetlenebb, legidősebb vendéget is agyon kacagató tartalmával. Saját érdeke ellen vét az a vendég,

deglős, a ki elő nem fizeti. — A „BORSSZEM JANKÓ“ előfizetési ára: Egy negyedr évre 4 korona.

Megrendelő cím:

BORSSZEM JANKÓ kiadóhivatala, BUDAPEST, VII. Kerepesi-ut 54. szám.

Vendéglő-áthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Budapesten az *V. Zrínyi-utca 1. szám* alatt levő **vendéglői üzletemet** a ház lebontása miatt *V. ker. Nádor-utca 13. szám* alá helyeztem át s azt folyó hó 12-ikén megnyitottam. Kérem t. vendégeim további szíves látogatását. Jó és természetes ita-lokról, izletes konyháról és kiszolgálásról gondoskodni fogok.

Tisztelettel

Edelmann Antalné, vendéglős.

Eladó házak, Budapest közelében levő községben egy *sarok ház*, melyben mészárszék és hentesseg van, a hozzávaló felszereléssel örök áron eladó. Ára 7200 forint. Bankteher van rajta 3000 forint. — Ugyanazak a *piacz közelében* egy ház pekséggel együtt 7200 frtért eladó. Bankteher 2500 forint. — *Vendéglői sarok ház* bolthelyiséggel 8000 forintért eladó. Bankteher van rajta 3500 forint. Bővebbet e lap kiadóhivatala ad.

Eladó tekeasztal.

A „Kiskunhalasi Polgári Olvasókör“ egy jó karban levő tekeasztalt elad.

Kiskunhalas, 1903 november 6.

TULIT PÉTER, egytl. pénztáros.

Baraczk lekvár 1 kg. 2 korona
Nemes édes paprika 1 kg. 4 „
Tojásos tarhonya 1 kg. 56 fill.

Szegedi vasutig.

5 kgos postásakkal tojásos tarhonyát 3.60 fill. bérn szállít.

Kopasz József, Szeged.

Magyar-Pezsgőbor-Ipar Louis François & Comp.

császári és kir. udvari szállítók.

*** Fülöp Szász Coburg Góthai Herczeg Ő Fensége szállítói. ***

Diplome d'Honneur

1890 Lissabon

1896 Bordeaux

1896 Paris (Académie Nationale de commerce.)

Grand Prix; Hos-Concours

1897 Marseille

Budafok (Promontor.)

Ezüst érmék

1889 Páris

1896 Budapest állami ezüst

1900 Páris.

Arany érem

1890 Nizaz

1894 Antwerpen

1890 Temesvár

1897 Brüssel

1898 Bécs

1900 Páris (Académie Nationale de Commerce.)

Ajánljuk „**Transylvania**“ fél édes és „**Vin brut**“ savanyu izü közkedveltségü pezsgőboraink megizlelését.

Főraktár: **Borhegyi Ferencz** ezelőtt Lápóssy.
Budapest, Gizella-tér.

Vezérképviselőség Magyarország részére: Ruda és Blochmann Budapest, V., Akademia-utca 16. sz.

